

“Cilvēka bērns” Balvos

Edgars Gabranovs

Piektdien Balvu Centrālajā bibliotēkā ar pasākumu “Muna dabasu puse” atklāja “Bibliotēkas nakti 2019”. Bibliotēkas direktore Ruta Cibule klātesošajiem pavēstīja, ka, kā jau bibliotēkas nakti pieklājas, arī šogad ikviens atklās kaut ko jaunu: “Mūsu galvenais varonis būs 28 grāmatu autors, klīniskās socioloģijas maģistrs, pasniedzējs Kalifornijas universitātē, psihologs, sabiedrības pētnieks, Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks Jānis Klīdzējs, kuram šogad apritētu 105 gadi.”

Klātesošie taujāti, vai zina kādu grāmatu, ko ir uzrakstījis J. Klīdzējs, viennozīmīgi atbildēja: “Cilvēka bērns.” “Protams, tā šķiet vispopulārākā rakstnieka grāmata. Kāpēc? Tāpēc, ka uzņemta brīnišķīga filma, turklāt Jānis Klīdzējs raksta par Latgali un 27. aprīli pirmo reizi svinēsīm Latgales dienu. Iedomājieties, cik nabadzīga būtu mūsu valsts, ja pie Latvijas klāt nebūtu Latgales,” teica bibliotēkas vadītāja. Tāpat viņa atklāja, ka katrā bibliotēkas kabinetā gaida neparasti piedzīvojumi, piemēram, būs iespēja veidot Žiku no māla, sašūt Cikceru, spēlēt un minēt mīklas, salocīt lidmašīnu lidojumam uz Kaliforniju, uzbūvēt torni, minēt putnu balsis, kā arī startēt orientēšanās sacensībās: “Neizpaliks tikšanās arī ar Boņuku, kurš tagad izaudzis liels un dara pavisam citus darbus savā dzīvē.”

Romāna un filmas “Cilvēka bērns” galvenais varonis Boņuks jeb Andrejs Rudzinskis, tiekoties ar interesentiem, pastāstīja, kā viņš pirms 28 gadiem nokļuvis filmēšanas laukumā: “1990. gadā mamma Rēzeknes avīzes sludinājumā sadaļā izlasīja, ka 6-7 gadus vecus puikas aicina uz atlasī jaunai filmai. Tur nebija teikts, kas tā par filmu, kāda loma, kas būs jādara. Mani nodeva gadīgajās krustmātes rokās, kura aizveda uz Rēzeknes piena konservu kombināta kultūras namu, kur notika atlase. Lielajā aktu zālē, kurā ietilpa apmēram 600 cilvēku, bija sanākuši, šķiet, 800. Es biju komunikabls, drošs puika. Pirmais uzdevums bija noskaitīt četrindru pantīņu. Krustmāte teica: “Skaiti latgaliski.” Sacīts, darīts! Otrā atlases kārtā norisinājās līdzīgi, kad bija jāpastāsta par laiku, ko pavadīju vasaras brīvlaikā. Pēc uzdevuma izpildes atkal saņēmu lapiņu, kurā bija uzaicinājums ierasties uz 3. kārtu. Trešajā kārtā uzdevumu pildīja uzreiz divi puikas, kuriem savā starpā bija jāizlielās vienam pret otru. Šķiet, uzvarēju. Pēc divām nedēļām bija zvans no režisora, kurā uzaicināja uz kino provēm Rīgas kinostudijā. Atlases procesā piedalījās ap 30 000 kandidātu, bet beigās palikām 5-6 puikas. Izspēlējām

Foto - E. Gabranovs

Atbild uz ikvienu jautājumu. Boņuks jeb Andrejs Rudzinskis atklāti atbildēja uz ikvienu viņam uzdoto jautājumu, tostarp par tā saukto zvaigžņu slimību: “Pēcfilmēšanas periods ir grūts. Tās ir kā lomkas narkomānam, kad kaut kā pietrūkst. Esmu tam izgājis cauri. Nav brīnums, ka daudzi aktieri, kuri vairs nav pieprasīti, sabrūk.”

nelielas lomiņas no filmas epizodēm, un galarezultātā 1991. gada 21. janvārī sākās filmas filmēšana. Šo datumu ļoti labi atceros, jo todien ir mana dzimšanas diena. Visu ziemu līdz jūlijam aktīvi filmējos, kas bija smags periods, jo paralēli mācījos 1. klasē. Kā bērnam tas bija grūti, jo diena sākās pulksten 6 rītā. Pulksten 7 atbrauca pakal mašīna, bet pulksten 8 jau biju filmēšanās laukumā. Ap pulksten 22 mani ienesa mājās, ielika gultā, lai jau no rīta pulksten 6 viss atkārtotos no jauna. Tā divas nedēļas bez brīvdienām, kurām sekoja divu nedēļu mācības skolā, un atkal divu nedēļu filmēšanas process. Tā pusgadu no vietas. Līdzīgā ritmā notika sinhronizētās ieskaņošanas process.”

* Turpinājums 11. lpp.

Nākamajā
adugunī**Kas atbild par gāzes tvertnēm?**

Uztraucas par kūlu to apkārtne

Dzīve uz skatuves

Starpnovadu amatierēātru skate

Atklās stadionu

3. maijā plkst. 13.00 svinīgi atklās pie Balvu Valsts ģimnāzijas renovēto sporta stadionu.

Seminārs putnkopjiem

2. un 3. maijā plkst. 10.00 Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Balvu konsultāciju birojs organizē divu dienu mācības putnkopībā par kvalitatīvas un ekonomiski izdevīgas lopkopības produkcijas ražošanu.

Vai iedzīvotāji nedrīkst paust savu viedokli?

25. aprīli vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce apturēja Ikšķiles novada domes apstiprināto nolikumu par iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par

Īsziņas

iespējamo Ikšķiles novada pievienošanu citu novadu administratīvajām teritorijām. Latvijas Pašvaldību savienība ir sagatavojusi ministram vēstuli ar lūgumu skaidrot, tieši kādām tiesību normām neatbilst Ikšķiles novada apstiprinātais nolikums. LPS savā vēstulē ministram norāda, ka viņa rīkojuma saturs rada bažas par demokrātijas principu un cilvēktiesību ievērošanu, jo iedzīvotājiem nedrīkst aizliegt paust savu viedokli.

Varēs nodot lietotas riepas

Riepu nodošana būs iespējama Ezera ielā 3, Balvos, un norisināsies divas dienas – 2. un 3. maijā no plkst. 9.00 līdz plkst. 11.00. Ņemot vērā ierobežoto riepu daudzumu, kuras ir iespējams pieņemt, no katra iedzīvotāja pieņems 4 viegla automobiļa riepas.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Aprīli (5., 12. un 26. aprīļa avīzes numuros) noslēdzām rakstu sēriju par trīs Balvu pilsētā esošajiem mazdārziņiem, kad uz sarunām aicinājām visu dārkopības biedrību valdes priekšsēdētājus. Pirmkārt, jāpateicas biedrību pārstāvjiem, kuru nenogurstoša palīdzīgas rokas meklēšana Balvu novada pašvaldībā (daudzo iesniegumu rakstīšana vairāku gadu laikā), ieinteresētība un atklātība ļāva intervijām būt saturīgām un koncentrētām uz konkrētu problēmu atrisināšanu. Otrkārt, biedrību pārstāvju atsaucība vēlreiz aktualizēja vairākas joprojām pastāvošās problēmas mazdārziņos – sākot ar attiecībām ar pašvaldību, beidzot ar mazdārziņu īpašniekiem – parādniekiem un ne tikai. Turklāt viss, kas notiek mazdārziņu teritorijās, skar nozīmīgu sabiedrības daļu. Kopumā visās trīs dārkopības biedrībās ir ap 500 mazdārziņu īpašnieku, neskatot viņu ģimenes locekļus, kas šo skaitli padara vēl lielāku. Treškārt, rakstu publicēšana ir tikai pirmais un mazākais solis pret problēmu atrisināšanu. Lielākais, platākais un svarīgākais solis, kad iespējamo māžošanos met tālu krūmos un iedzīvotāju problēmas patiešām uzsāk risināt, vēl tikai priekšā. Kā darīja zināmu Balvu novada pašvaldība, tā ir ieinteresēta sadarboties ar biedrībām un lūdz biedrības pārstāvjus ierasties pašvaldībā, lai kopīgi sāktu risināt problēmas. Vai biedrības un pašvaldības atradīs kopsaucējus, to lūkosim noskaidrot vēlāk – kādā no turpmākajiem avīzes numuriem.

Latvijā

Deputāti saņēmuši tūkstošiem eiro. Latvijas Televīzijas raidījums “de facto” aprēķinājis, ka “Rīgas satiksmes” konsultantu sarakstā atrodamo esošo un bijušo Rīgas domes deputātu līgumu kopsumma piecu gadu laikā gandrīz sasniedza 600 tūkstošus eiro. Daži no domniekiem konsultācijas snieguši gadiem ilgi, citi – pēdējo pusotru gadu. Tomēr visi saņēmuši desmitiem tūkstošu eiro gadā. Ko isti “Saskaņas” un “Gods kalpot Rīgai” domnieki “Rīgas satiksmē” darījuši, paskaidrot spēja tikai retais no viņiem. Piemēram, deputāts Sandris Bergmanis pusotra gada laikā, kopš 2017. gada vidus, no “Rīgas satiksmes” kopumā saņēma vairāk nekā 45 tūkstošus eiro. Taču liecības par padarīto ir visai skopas – sešas atskaites, no kurām katrā ir ne vairāk kā seši vispārīgi formulēti it kā paveiktie uzdevumi.

Ceļ apsūdzību kiberpedofilam. Prokuratūra cēlusi apsūdzību kādam 1995. gadā dzimušam vīrietim, kurš, slēpjoties aiz viltus sociālo tīklu profiliem, panācis nepilngadīgu meiteņu atkaulināšanos un kaifoto nosūtīšanu. Apsūdzība kopumā celta par 16 noziedzīgiem nodarījumiem. Savukārt lietā par cietušajām atzītas 12 mazgadīgas un viena nepilngadīga persona. Pēc fotogrāfiju saņemšanas vīrietis meitenēm piedraudējis, pieprasot turpināt sūtīt kaifoto sakot, ka pretējā gadījumā viņš fotogrāfijas izplatīs cietušo meiteņu draugiem. Dīvos gadījumos viņš arī vērsās pie bērnu vecākiem ar prasību nofotografēt viņu atvases apmaiņā pret naudu. Šādai shēmai vecāki piekrita, tāpēc policija turpina izmeklēt kriminālprocesu pret vecākiem. Šobrīd vīrietim piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums. Apsūdzētais savu vainu atzīst.

Iespējamas postošas salnas. Jaunākās laika prognozes liecina, - lai gan jau tuvākajās naktīs vietām Latvijā būs bargas salnas, vēl spēcīgākas salnas iespējamas no 4. līdz 8. maijam. Aiz ciklona Latvijā ieplūdis aukstākas gaisa masas, tādēļ vairākās naktīs, ja izklīdīs mākoņi un norims vējš, gaisa temperatūra noslidēs zem nulles, iespējami pat aukstuma rekordī. Patlaban ar lielu pārliecību var prognozēt, ka 1. maija brīvdiena būs pārsvarā sausa un saulaina, gaidāms lēns vējš un bezvējš, pēcpusdienā gaiss iesils līdz +16...+20 grādiem. Vēsāks laiks būs piekrastē. Savukārt ilgtermiņa prognozes sliecas par labu siltam laikam maija vidū.

(Ziņas no interneta portāliem www.tvnet.lv, www.delfi.lv, www.apollo.lv)

Projekts Balvu Valsts ģimnāzijā Iepazīst Rumāniju

No 15. līdz 19. aprīlim Balvu Valsts ģimnāzijas delegācija devās uz Rumāniju, lai piedalītos Erasmus+ projekta SCHOOL EXCHANGE PARTNERSHIPS CULTURAL HERITAGE “TRADITIONAL CHILDRENS' GAMES” otrās mobilitātes aktivitātēs.

Uz Rumāniju, Bukaresti, devās Egija Logina, Gerda Voite, Agrita Prole, Ketija Rakstiņa, Sandis Krivišs, skolas direktore Inese Paidere un skolotāja Gaida Fengāne. “Projekta dalībvalstis ir Latvija, Slovēnija, Rumānija un Turcija. Mērķis – starptautiskas sadarbības izveidošana un kultūras mantojuma saglabāšana, izzinot un praksē izmēģinot spēles, tādējādi atjaunojot un stiprinot komunikāciju paaudžu vidū. Rumānijā mūs viesmīlīgi uzņēma Scoala Gimnaziala “MihaiBotez”. Skolas pagalmā mūs sagaidīja ar sālismaizi visi skolotāji un skolēni, skanēja katras valsts himna,” stāsta projekta koordinatore Inese Paidere. Ar Rumānijā redzēto apmierināts 7. klases skolēns Sandis Krivišs. Viņš domā, ka dzīvošana viesģimienēs ļauj labāk iepazīt valsts kultūru, tradīcijas un labāk apgūt angļu valodu. Egija Logina Erasmus+ projektā piedalījās pirmo reizi. “Tagad mums būs daudz jaunu kontaktu. Atmiņā paliks nacionālo ēdienu prezentācija, mācījamies katras valsts dejas, dziedājam Eiropas Savienības himnu. Mēs projekta dalībniekiem mācījām deju “Balvu valsī”, ko dejuju es ar Sandi. Tā visiem ļoti patika,” stāsta Egija. Arī Ketijai Rakstiņai šī ir jauna pieredze un jauni draugi. Viņai atmiņā paliks Eiropas skaistākās pils – Pelešas pils un Drakulas pils. Agritai Prolei patika atraktīvās un interesantās spēles, bet Gerdai Voitei - dzīve un sarunas viesģimienē, kā arī citu valstu

Foto - no personīgā arhīva

tradīcijas un kultūra. “Mani iepriecināja rumāņu viesmīlība, draudzīgie smaidi ikdienā, pārdomātā programma un izzinošās ekskursijas ar profesionālu gidu stāstījumu. Esmu lepna par mūsu jauniešiem, kuri angļu valodā lieliski sapratās un sarunājās. Mūsu spēles “Pēdējais pāris šķiras”, “Diena un nakts”, “Adata, diegs, mezgls” ļoti patika citu valstu skolēniem. Prezētējām Latvijai raksturīgos ēdienus,” saka skolotāja Gaida Fengāne. “Spēlējot dažādu tautu spēles, sapratām, ka dzīve ir spēle. Viss atkarīgs no tevis, no tavām idejām. Vajag tikai piecelties no dīvāna un doties uz priekšu. Lai arī lēni, tomēr kāpt kalnā!” uzskata direktore Inese Paidere.

* Apmaksāts

Balvu Centrālajā bibliotēkā

Tiekas ar grāmatu ilustratoru

Zinaida Logina

24. aprīlī Balvu Centrālajā bibliotēkā uz tikšanos bija ieradies jaunais mākslinieks, Latvijas Mākslas akadēmijas absolvents MĀRTIŅŠ ZUTIS.

Rakstot bakalaura darbu, kādu laiku Erasmus programmā viņš ilustrāciju studēja Berlīnē. “Studiju laikā es sāku vairīties no datordarbiem, kaut agrāk domāju, ka tikai programmēšu. Sāku zīmēt dažādas ilustrācijas, komiksus, sadarbojos ar kultūras komiksu žurnālu “Kuš!”. Nezinu gan, vai pie jums to var iegādāties,” stāsta mākslinieks. Viņš gan piebilst, ka tas gluži nav bērnu literatūras izdevums, bet vizuālie stāsti dažādām gaumēm. “Visi “Kuš!” mākslinieki viens otru pazīst. Māksliniece Rūta Briede sadarbojās ar bērnu grāmatu apgādu “Liels un mazs”, bija maketētāja. Viņiem sākās projekts “Bikibuks”, un tur potenciālajiem ilustratoriem bija tests. Arī es ilustrēju dzejoļus, bet pēc tam saņēmu aicinājumu ilustrēt grāmatas, esmu ilustratoru aprindās pamanīts. Kādā brīdī radās pieprasījums pēc bilžu grāmatām,” stāstījumu turpina Mārtiņš. Viņš piebilst, ka atjautīgais bilžu stāsts “Nenotikušais atklājums” bērniem par sirmo dabas pētnieku, kurš savas mājas piesnigušajā pagalmā atklāj aizdomīgas pēdas, pavisam ātri izrādījies bērnu grāmatu apgāda “Liels un mazs” bestsellers. “Šajā grāmatā ir isais stāsts, un tā tulkota vēl sešās valodās. Taču mani nepamet sajūta, ka sēžu uz savītušiem lauriem, jo šī grāmata izdota 2015. gadā,” mulsi bilst Mārtiņš. Grāmataiņa apbalvota ar starptautisko Jāņa Baltvilka balvu kā labāko debiju bērnu literatūrā, guvusi arī Bērnu žūrijas atzinību. Mārtiņš Zutis ir gan šīs grāmatas ilustrāciju, gan stāsta autors. “No manis gaida, un sīciņu limeni esmu daudz ko sazīmējis, bet pats arī izkritizējis. 80% izbrāķēju, paliek 20%, jo labākās idejas rodas darbošanās beigās. Bieži mani stāsti žurnālam “Kuš!” ir konstruktīvas idejas, kas atnāk. Es nevaru tā brīvi apsēsties un uzrakstīt visu, kas nāk prātā. Vispirms jāsakārto apakšējā struktūra, jo arī stāstu veidošana ir dizaina darbs. Tu saskati problēmas, uzdod jautājumus un tad centies pats uz tiem atbildēt,” uzskata jaunais mākslinieks.

Bērnu bibliotēkas Literatūras nodaļas vadītāja Ligita Pušpure neslēpa, ka pirms tikšanās ar Mārtiņu Zuti, kurš mērojis tālu ceļu no Rīgas uz Balviem, īpaši daudz neko nezina. “Pazīstam viņa superīgo grāmatu “Nenotikušais atklājums”, kuras ilustrators un rakstnieks ir Mārtiņš. Grāmata stāsta par sirmo dabas pētnieku Kārli Darviņu, kurš, iedams uz pastkastīti pēc žurnāla, savas mājas piesnigušajā pagalmā atklāj aizdomīgas pēdas. Dabas pētnieks redz, ka to pēdu kļūst arvien vairāk un vairāk... Viņš nobīstas un, neizdarījis atklājumu, ieslēdzas

Foto - Z. Logina

Mārtiņš Zutis iepriecina mazos balveniešus. Balvu Centrālajā bibliotēkā ar mazajiem lasītājiem tikās ilustrators Mārtiņš Zutis. Viņš skolēnus iesaistīja arī zīmēšanā, lai viņi labāk izprastu, kāds ir ilustratora darbs.

mājās... Šī grāmata 2015. gadā tika atzīta par labāko debiju bērnu literatūrā un iekļuva arī Bērnu žūrijas atzītāko grāmatu sarakstā (3. vieta) 5+ grupā,” stāsta Ligita Pušpure. Viņa vēl piebilst, ka Mārtiņa vārds saistās arī ar sērijas “Bikibuks” grāmatu ilustrācijām Ievas Samauskas dzejolim “Kā Mirabella Lēlo Tungalas grāmatai “Daudzpusīgais ronis”, kas bija bērnu žūrijas grāmatu skaitā un 2014. gadā šīs grāmatas ilustrācijas tika nominētas Jāņa Baltvilka balvai. “Jauns, atraktīvs puisis, kurš prot aizraut bērnus, iesaistot viņus stāstu zīmēšanā un stāstīšanā par uzņēmētiem. Tikšanās jau bija it kā beigusies, bet bērniem vēl gribējās uzdot daudz un dažādus jautājumus,” secināja L. Pušpure.

Būt vai nebūt?

Cer atvērt senioru māju Baltinavā

Būt vai nebūt senioru mājai Baltinavā? Un, ja būt, tad kādai? Uz šo un vairākiem citiem svarīgiem jautājumiem atbildes mēģināja rast Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu vadītāji, tiekoties ar potenciālo investori - biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" komitejas ģenerāldirektoru Uldi Likopu. Ja pašvaldības spēš vienoties un atrast kopsaucēju, pēc gadu ilga pārraukuma bijušajai Baltinavas kristīgās internātpamat-skolas ēkai varētu parādīties jauns apsaimniekotājs.

Jau pagājis gads, kopš Baltinavas novada deputāti domā par senioru mājas atvēršanu bijušās kristīgās internātpamat-skolas ēkā, kas stāv tukša. Maz pamazām šī ideja pārvērtusies par konkrētu mērķi, ko kopīgiem spēkiem būtu iespējams realizēt dzīvē. "Nāca "Sarkanais Krusts" ar savām idejām un izmaksu aprēķiniem, rēķinājām arī mēs kā pašvaldība. Un sapratām, ka šī ideja varētu īstenoties pie nosacījuma, ka atradīsim kopsaucēju ar Viļakas, Balvu un Rugāju pašvaldībām, jo konkurēt ar pārējām ilgstošās aprūpes institūcijām nevēlamies. Ceru, ka sarunās varēsīm vienoties par kopīgu mērķi – senioru māju Baltinavā, kurā varētu ievietot cilvēkus gan no Baltinavas, gan arī Rugājiem, Balviem un Viļakas," teica Baltinavas novada domes priekšsēdētāja Sarmīte Tabore.

Rūpīgi jāapsver visi 'par' un 'pret'

"Sarkanā Krusta" ģenerāldirektors Uldis Likops atzina, ka jūtas pagodināts par iespēju tikties un par šo jautājumu runāt ar visiem četriem novadu vadītājiem. Vēl jo vairāk tādēļ, ka strauji tuvojas 2021.gads, kad Latvija atkal pārzīmēs novadu karti. "Visticamāk, ka tāda vai citādā formā 2021.gadā ar vai bez piekrišanas jūs paši arī būsiet *salaulāti*. Mēs neskatāmies uz šo potenciāli iespējamo ideju kā uz vienas dienas pasākumu. Taisnība ir, šajā gadījumā mēs tiekam uzskatīti par investori. Un kā jebkurš investors, arī mēs esam cimperlīgi. Kad baznīcā notiek laulības, vismaz tajā brīdī pāris domā, ka dzīvos kopā vairāk nekā vienu dienu, tāpēc arī rūpīgi jāapsver visi 'par' un 'pret'," uzskata U.Likops.

Biedrības līdzšinējā pieredze citās Latvijas teritorijās liecina, ka aptuveni gada laikā jaunatvērtās iestādes iegūst savu skatu un piepildījumu. Taču, lai pansionāts pastāvētu, minimālajam klientu skaitam tajā jābūt vismaz 50 – 60, jo savādāk tas nespēj eksistēt. Biedrības ģenerāldirektors pastāstīja, ka Latvijā ir arī trīs augstākas kvalitātes ilgstošās aprūpes institūcijas, kurās uzturēšanās maksā vienam cilvēkam ir aptuveni 1500-1700 eiro mēnesī. Taču neviena no tām nav piepildīta. "Ir brīdis, kad bērni brauc slēpot un vecākus uz nedēļu tur ievieto, bet ilgtermiņā šīs iestādes tomēr ir pustukšas. Ekonomiskais stāsts ir tāds, ka investīcijas, kas šajās pansionātu ēkās tiek ieliktas, nekad mūžā atpakaļ mēs nedabūsim. Tas nav business, kurā saņemsim atpakaļ ieguldīto naudu. Tā ir investīcija, un mēs to darām diezgan apzināti, jo līdzekļus, kas mums pieejami, "Sarkanā Krusta" biedriem dividendēs nedalām. Tos visus ieguldām nākamajos objektos, bet pēc tam gribam redzēt, kā šis objekts pastāvīgi strādā, sevi spēj uzturēt, tai skaitā, kas ir ļoti svarīgi, spēj maksāt konkurētspējīgu atalgojumu," stāsta U.Likops.

Vēlme saglabāt to, kas ir – cienijama

Vienalga, kādā statusā būs šī ilgstošās aprūpes iestāde – tas būs dienas centrs, sociālais dzīvoklis vai ilgtermiņa pansionāts, vidējais cipars, ar ko jāreķinās klientam, ir 580 eiro mēnesī. Kādēļ tieši 580 eiro? Uldim Likopam uz to atbilde gatava: "Tādēļ, ka mūsu mīļā valsts tā mūs mīl. Tāda ir nodokļu politika, tāda ir minimālā alga, tāda ir degvielas cena, elektrības, siltuma un visas pārējās izmaksas. Mēs varam garantēt, ka šī cena nemainīsies, kamēr valsts 100 gudro galvu personā nepieņems kādus citus jaunus lēmumus, kas atkal nepalielinās izmaksas. Sociālajiem darbiniekiem šobrīd tiek paaugstinātas algas. Neizbēgami arī mums to nāksies darīt. Jā, mēs esam starptautiska organizācija, kas sastāv no 191 nacionālās biedrības visā pasaulē. Mums ir centralizētie fondi, bet tie pieejami tikai tajos gadījumos, kādus mēs īstenībā piedzīvot negribam – tās ir katastrofas, plūdi, milzu ugunsgrēki, kara darbība un tamlīdzīgas lietas. Tādēļ jāiztiek ar to, kas ir pašiem."

Runājot par Baltinavu un iespēju bijušās skolas ēkā izveidot ilgstošās aprūpes pansionātu, "Sarkanā Krusta" ģenerāldirektors norādīja, ka jau vairākas reizes ticies ar pašvaldības vadītāju, deputātiem, apskatījušies skolu un runājušies, ko un kā varētu darīt. Latvijā ir pietiekami daudz pamestu ēku,

Foto - A.Kirsanovs

Cer uz pozitīvu rezultātu. Biedrības "Sarkanais Krusts" ģenerāldirektors Uldis Likops (otrais no kreisās) cer, ka pašvaldību vadītāji spēš vienoties un senioru māja Baltinavā būs. Arī vietējos Baltinavas iedzīvotājus šādas pārmaiņas ļoti iepriecinātu - būtu nama apsaimniekotājs, lielāka dzīvība ciemā un pat jaunas darbavietas.

ražotņu, skolu, kultūras namu, fermu, tāpēc baltinaviešu vēlme to saglabāt ir ļoti cienijama un atbalstāma lieta. "Cilvēkiem, kuriem šīs vietas pansionātā vajadzīgas, nav laika gaidīt. Ja skatāmies laika grafikā, vispirms jāsaprot – pašvaldības saka vispār 'jā' vai 'nē'. Ja 'jā', tad varam runāt. Latviešu tradicionālā mentalitāte ar domu – uz nabagmāju nē, zināmā mērā ir ģimenes atmiņas fenomens no 30.gadiem, kad nabagmājas ierīkoja šķūnī uz salmiem. Taču nu pienākuši pavisam citi laiki. Es apmēram stādos priekšā, cik simtus tūkstošu vajadzēs, lai Baltinavas internātskolas māju pielāgotu pansionāta vajadzībām, taču, ja tas notiks, nākotnē ir skaidrs, ka Baltinava ir apdzīvota vieta ar darbavietām un saglabātām ēkām," uzskata U.Likops.

Tikai stiprais var palīdzēt vājamam

Pašvaldību vadītājiem viņš rosināja padomāt par vēl kādu priekšlikumu. Proti – apvienot Balvu, Baltinavas, Rugāju, Viļakas ilgstošās aprūpes iestādes un no tām izveidot vienu juridisku vienību. Rezultātā pašvaldība pērk tikai pakalpojumu un tai paliek kontroles funkcijas. Līdzīga pieredze "Sarkanajam Krustam" jau ir Kurzemes reģionā, kur darbojas pansionāts ar atsevišķām novietnes ēkām - Piltēnē, Kuldīgā, Talsos, Sedā, Usmā. Kopumā šajās ēkās uzturas 400 cilvēki,

visi strādā pēc viena modeļa, ar vienu administrāciju, kas ir ļoti izdevīgi. Arī ēdināšanas, transporta nodrošināšanas, apbedīšanas pakalpojumi ir vienoti. Kā norāda biedrības ģenerāldirektors, tas ir administratīvi kopējs modelis, bet dzīve katrā vietā notiek pastāvīgi. "Šo modeli noskatījāmies Hamburgā pie vācu kolēģiem, kur ir ļoti attīstīta šo pakalpojumu sniegšana. Īpašumus ņemam bezmaksas apsaimniekošanā, kas nozīmē, ka nemaksājam par īri. Šobrīd likums to atļauj darīt uz 12 gadiem, pēc tam līgumu var pagarināt un pārslēgt," teic U.Likops. "Sarkanajam Krustam" jau noslēgti vairāki šādi sadarbības līgumi – ar Talsu novadu, arī Kuldīgas un Ventspils novadu pašvaldībām. Un nav nevienas tādas vietas, kur ēkas nebūtu sakārtotas un izremontētas. "Mūsu stāsts ir tāds – tikai stiprais var vājamam palīdzēt. Un ja tu esi pats vājš, tad tu neko nevari izdarīt. Visos gadījumos runājam, ka nevis "Sarkanajam Krustam" kāds palīdzēs, bet ka "Sarkanais Krusts" kādam palīdzēs. Un ja tanī laulību brīdī, par ko mēs te runājam, ir doma būt kopā, līdz nāve mūs šķirs, tad līdz šai apziņai ir jāietiek. Ja mēs pavirši vai nepārdomāti kaut ko aprēķināsim un nonāksim pie secinājuma, ka modelis nestrādā, tas būs nepatīkami. Tagad tikai vārds aiz jums," ir pārliecināts biedrības ģenerāldirektors.

Ko domājat par "Sarkanā Krusta" piedāvājumu?

AIGARS PUŠPURS, Balvu novada domes priekšsēdētājs: -Jau pirmajā tikšanās reizē runājām, ka mums kā kaimiņiem nav nekādu problēmu, ne naida šādai iecerei. Ja Balvu pansionātā nav vietas, varam cilvēkus sūtīt uz tuvāko vietu - un tā būtu Baltinava. Bet prioritāte, protams, būs, lai mūsu pansionāts būtu šeit uz vietas piepildīts. Jebkurā gadījumā 'pret' mēs neesam.

SERGEJS MAKSIMOVS, Viļakas novada domes priekšsēdētājs: -Šobrīd "Sarkano Krustu" patiešām uztveram kā investori. Latvijā ir trīs biznesi, kuros netrūkst klientu - tie ir apbedīšanas biroji, autoservisi un pansionāti, lai cik skumji tas arī nebūtu. Runājot par savu novadu, Šķilbēnos jau esam pārprofilējuši slimnīcas ēku par pansionātu un paplašinājušies, tāpat arī Viļakā. Vienīgā problēma šiem pansionātiem – vienmēr pietrūkst vietas, jo šīs iestādes ir ļoti pieprasītas. Diemžēl sabiedrība mums izaudzināta tāda, ka ne vienmēr vēlas rūpēties par saviem vecākiem, un bieži vien arī apstākļi rodas tādi, ka parūpēties pašiem nav iespējams. Baltinaviešu piedāvājumam sakām 'jā'.

SANDRA KAPTEINE, Rugāju novada domes priekšsēdētāja: -Šobrīd varam apkalpot tikai savas pašvaldības seniorus. Ir mums jaunā māja ar 22 vietām un vecā māja, kurā, balansējot uz robežas, ietilpība ir 36 cilvēki. Šobrīd vēl ar to tiekam galā, jo daudzstāvu mājā atremontējām 3-istabu dzīvokli, kurā kā variantu piedāvājam gultasvietas cilvēkiem, kuri staigā un spēj paši sevi apkopt. Taču, runājot par vietu trūkumu pansionātos, kā problēmu šo jautājumu redzu vismaz 10 nākamo gadu griezumā. Novadu apvienības valdes sēdē nesen nācām ar priekšlikumu jaunajai labklājības ministrei nākamajā plānošanas periodā iestrādāt Eiropas līdzekļu finansējumu arī aprūpes centriem, kuros uzturas šie ilgstošie klienti. Līdz šim tas bija liegts. Taču runājot par "Latvijas Sarkanā Krusta" piedāvājumu, nāksim kopā ar deputātiem, runāsim un rēķināsim.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Spēruši soli tālāk

Lielā talka Balvos un Baltinavā

Sestdien, 27.aprīlī, jau 11.reizi Latvijā, tostarp arī Ziemeļlatgalē, notika Lielā talka. Šogad tā no iepriekšējiem gadiem atšķiras ar to, ka talkotāji spēruši soli tālāk un neaprobežojās tikai ar sadzīves atkritumu vākšanu, tos arī šķiroja, lai veicinātu izpratni par plastmasas piesārņojumu, tās kaitīgo ietekmi uz vidi, - zilajos maisos nonāca visa veida plastmasas atkritumi, baltajos - pārējie. Balvos talkai bija reģistrējušies aptuveni simts dalībnieku. Uzmanot sapulcējušos, novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs aicināja: "Veidosim vidi apkārt patīkamu sev un citiem. Lai darbs sokas!" Galvenā talkošanas vieta bija jaunā BMX trase aiz ezera, kur talcinieki novāca koku zarus, saknes, akmeņus, arī sadzīves atkritumus, nolīdzināja kurmju rakumus. Talcinieki vēl talkoja Raiņa ielā, pie attīrīšanas iekārtām (pašu talcinieku iniciatīva), kā arī Balvu novada pagastos. Laiks talkai bija īsti piemērots, - saulīte ripoja pa zemes virsu!

Krāso paletes. Talkā talcinieki pabeidza krāsot koka paletes, no kurām BMX trasē "San-Tex" darbinieki izveidoja solus un galdus. Krāsot ar kompresoru nebaidījās arī Balvu Bērnu un jauniešu centra pārstāve Annija Ertmane.

Savāc izdegušo šiferi. Vairāki talkotāji talkas dienā savāca izdegušo šiferi, kas pēc ugunsgrēka palicis pie zaļās mājas Balvos, Brīvības ielā. Viņu vidū sparīgi strādāja arī Sergejs Kapustins no "San-Tex".

Iesildīšanās pirms talkas. Pirms Lielās talkas Balvos neizpalika iesildīšanās, kad teju simts talcinieki vingroja kopā ar kustības "KustiNĀCIJA" vēstnesi Zinaidu Loginu, vingrojot parādot, kā viņi dodas uz talku - iet, skrien, brauc ar velosipēdiem, noliecoties pateicas Zemei, bet, paceļot rokas, sveicina Sauli.

Dala maisus. Dalītajai sadzīves atkritumu vākšanai talkas dienā Balvu novadā, tostarp arī pilsētas parkā, izdalīja 4000 zilu un baltu maisu. Tādus saņēma arī Šultu ģimene - Dace, Guntars un trīs ar pusi gadus vecā Estere.

Galvenais objekts. Balvos galvenais talkošanas objekts bija jaunā BMX trase, kuru braucēji jau iemēģinājuši.

Cienā ar talkas zupu. To Balvos vārīja četras saimnieces - Dzintra Zača, Valentīna Fedulova, Regina Loča un Sendija Cibule. Kad darbiņš bija padarīts, viņas ik pa laikam aicināja talciniekus: "Nāciet droši! Zupuņas pietiks visiem."

Uzkopj "Ontana i Annes" parku. Baltinavā talcinieki - Jauniešu Kreatīvā centra dalībnieki, novada pašvaldības vadītāja, darbinieki un iedzīvotāji - uzkopja "Ontana i Annes" parku, savāca nokritušos zarus, nomestos sadzīves atkritumus, nolīdzināja kurmju rakumus un sakārtoja lapeni. Sākoties tūrisma sezonai, plānots to atsvaidzināt, no jauna nokrāsojot parkā uzstādītās koka figūras, kas ataino populārās izrādes tēlus.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska, A.Kirsanova foto

Praktiska nodarbe speciālista vadībā

Ar šķērēm rokās pa kaimiņa dārzu

Zemnieku saimniecībā "Ievulejas" Viļakas novadā jau sākušies atbildīgie pavasara darbi. Ne tikai pašam saimniekam, bet arī citiem dārzu īpašniekiem, kuri bija te satikušies, lai klausītos un mācītos praktiskus darbus. Pavasarī ir koku vainagu veidošanas laiks. Dārzu saimniecībā ciemojās Dārzkopības institūta vadošais pētnieks EDGARS RUBAUSKIS.

Lai augļu koki labi ražotu, tie jāveido. Regulāra vainaga kopšana nepieciešama gan tikko iestādītiem jauniem, gan vecākiem, jau ražojošiem kokiem. Taču, pirms ķerties pie šāda darba, jāzina, ko ar vainagu veidošanu grib panākt. Tad vislabāk var saprast, kad to darīt – pavasarī vai varbūt vasarā.

Veidot vainagu nozīmē darboties tikai ar šķērēm un zāģi. Var rīkoties arī citādi – nobraucīt zaļos dzinumus, izkniebt pumpurus, liekt zarus. Kopjot vainagu, iespējams iegūt vēlamo koku augstumu un formu.

No speciālista padomiem

- Labu laiku ražojošiem kokiem augļi kļūst arvien sīkāk, augļzariņi noveco, zaru galos gandrīz vairs nav jaunā pieauguma. Tad vainagam nepieciešama atjaunojošā griešana: zarus saīsina apmēram par trešdaļu no garuma vai arī aizstāj ar pilnīgi jauniem zariem. Visbiežāk to veic pavasarī (no marta līdz maijam), kad sals ir mitējies, bet pumpuri vēl nav saplukuši.

- Ja koki ir pārāk augsti un ieplānots pazemināt vainagu, ieteicams galotnes apzāģēt jūnijā, kad tie noziedējuši un lapas jau labi saplukušas. Tad griezumu vietās mazāk ataug nevaļadzīgi ūdenszari. Tomēr, ja pazemināmie koki ir tik veci, vienlaikus nepieciešams arī atjaunot vainagu, pavasarī (līdz pumpuru plaukšanai) apzāģē arī galotnes. Vasarā no ataugušajiem ūdenszariem sāk audzēt jaunus dzinumus ražai.

- Lai iegūtu labu ražu, vajag daudz saules gaismas. Tāpēc jebkuram augļu kokam piemērots ir piramidāls vainags – apakšā platāks, ar aizvien isākiem zariem galotnes virzienā. Vēl labāk augļi izgaismojas saplacinātā vainagā, kur skeletzarus vairs neatstāj vienmērīgi uz visām pusēm visapkārt stumbram, bet divos virzienos. Šāds vainags der visiem kokiem, bet jo īpaši – liela auguma ābelēm un bumbierēm.

- Jauniestādītiem kokiem vismaz metru no apakšas uz stumbru nolauž visus plaukstošos dzinumus. Augstāk - vismaz 15–20 cm atstatumā - atstāj trīs vai četrus uz visām pusēm vērstus zarus. Ne vienmēr pēc stādīšanas vajag saīsīt dzinumu galus. Viengadīgam kociņam, kam nav sāndzinumu, aptuveni par trešdaļu saīsina galotni, lai labāk ataugtu jauni dzinumi no stumbra.

- Svarīgi kociņiem ir dabūt platos atzarošanās leņķus. Turklāt svarīgi, lai tas nebūtu vienīgais zars. Kad iestāda jaunu kociņu, kam vajadzētu būt vismaz metra augstumā, neļaut tam ziedēt, bet noņemt ziedpumpurus un arī vienīgo atzaru, ja tāds ir, lai neveidotos divas galotnes. Jāraugās, lai nav apauguma, jo zāle ir konkurence jaunās ābelītes sakņu sistēmai.

- Ja vēlas sakopt nekad neveidota koka vainagu, padarot to mehāniski izturīgāku un labāk izgaismotu, nevietā augošie zari jāretina pašlaik – pavasarī līdz pumpuru plaukšanai. Nevajadzētu vienā gadā izgriezt par daudz! Koks vieglāk pacietīs pāris lielākas, nekā daudz sīku brūču.

Ko dod šādas mācības

NORA BOKA, lauku attīstības konsultante: -Šis ir izglītojošs pasākums ar mērķi arī citiem dārzkopjiem mācīties un apgūt prasmi pareizi kopt dārzu pavasarī. Domāju, ka mācīties no citu pieredzes nekad nav par vēlu. Ja būs skaists dārzs, tas labi ražos un saimnieku atalgo. Savā vaļā *palaistas* ābeles lielus ienākumus nedod. Paldies vadošajam pētniekam, kurš atrod laiku un atbrauc uz šo Viļakas novada dārzu, lai mācītu citus. Esmu pati daudz lasījusi internetā atspoguļoto pieredzi un arī grāmatas un teikšu, ka izprast, kā pareizi jāveido vainagi, nav viegli. Tā ir smalka lieta.

ANITA KOKOREVIČA, lauku attīstības konsultante: -Man prieks par mūsu novada dārzkopjiem, kuriem ir sastādīti un iekopti dārzi. Šis jomas darbs interesē Imantam Cirčenim, Anitai Upītei, Jaroslavam Kozlovam, šodien esam ciemos pie Valērija Romanova. Tas nav viegls darbs. Visu cieņu pensionāra Valērija ģimenei, kura jau gadu desmitiem audzē ābeles, bumbieres un plūmes, prot iegūt labu ražu un ar skaistajiem un garšīgajiem āboliem apgādā ne tikai mūspuses iedzīvo-

Foto - M. Sprudzāne

Meistars stāsta un rāda. Veidot vainagu nozīmē darboties ar atbilstošiem instrumentiem un prast novērtēt, kurus zarus ābelēm un kāpēc jāizgriež, cik daudz izgriezt un kurus zarus vajag atstāt. Uzskatāmi to demonstrēja vadošais pētnieks Edgars Rubauskis (foto - priekšplānā no kreisās puses).

Foto - M. Sprudzāne

Pamanāms pa gabalu. Valērija Romanova (foto) dārzu var redzēt jau pa lielu gabalu, jo spīd baltie kociņu stumbri. Tie nav balsināti ar kaļķi, bet ar balto ūdens emulsiju. Tas ir lētākais un pats vienkāršākais apstrādes veids. Ja kociņus grib kaļķot, tas bija jāizdara jau novembra beigās vai decembrī. Pret spilgtajiem pavasara saules stariem visjūtīgākie ir kaulēnkoki. Ūdens emulsija turas ilgstoši.

Foto - M. Sprudzāne

Garšo arī pavasarī. Lielais ābolu birums, kādu "Ievulejas" ievāca aizvadītajā sezonā, protams, jau tikpat kā beidzies. Vēl nedaudz palicis, lai pacienātu draugus un uzēstu paši.

tājus, bet ved šo ražu arī uz Rīgu. Labam dārzkopim jābūt reizē agronomam, brigadierim, strādniekam. Visu cieņu tiem, kuriem tas izdodas!

Man pašai dārzā ir kādas desmit ābeles. Sāku uz tām skatīties citādām acīm un uzsāku zaru izgriešanu pēc kāda līdzīga praktiskas ievirzes semināra apmeklēšanas. Vainagi patiešām ir jāveido. Mana pieredze liecina, - jo vairāk zarus izgriež, jo ābeles kļūst skaistākas un lielākus ābolus ražo. Tā ka nevajag žēlot lieko!

Foto - M. Sprudzāne

Dārzs atkal sāks jaunu dzīvi. Praktiskajā seminārā piedalījās arī Viļakas novada lauku attīstības konsultante Anita Kokoreviča. Viņas teiktais: "Valērija Romanova darbošanās izsauca cieņu un apbrīnu. Šodien viņam pasniegšu rozītes kā nelielu pateicību par viņa uzņēmību, par to, ka šis dārzkopis nekad nesūdzas un viņam vienmēr atrodas laiks, lai parunātos ar otru un atbildētu uz jautājumiem, lai arī pašam darba pilnas rokas."

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Popularizē spēli

Attīstoša rotaļlieta vai nodeva modei?

17.aprīlī Balvu pamatskolas sporta zāli pieskandināja zēnu un meiteņu sajūsmas saucieni, kas bija veltīti šobrīd Latvijā neierasti populārās spēles kendama popularizētājam INGUM RUTULIM, kā arī viņa draugiem - reperim ar pseidonīmu Prusaks un spēles entuziasmiem Ričardam Kerģim un Vadimam Zeltiņam no Balvu Valsts ģimnāzijas. Ciemiņi ne tikai demonstrēja pašu prasmes, bet iesaistīja arī bērnus kendamas saspēlē, piedāvājot iespēju izcinīt dažādas balvas.

Pavisam nesen paviesojies Rugāju novada vidusskolā, īsi pirms Lieldienām valmierietis Ingus Rutulis ar savu komandu iepriecināja arī Balvu bērnus. Par kendama spēles šī brīža popularitāti trešdien varēja pārliecināties ikviens garāmgājējs, kurš Balvu pamatskolas pagalmā dzirdēja skaļos sajūsmas saucienus, ar kuriem bērni sagaidīja piebraucošo ciemiņu automašīnu. Arī sporta zālē pulcējās krietni vairāk skolēnu, nekā sākotnēji bija paredzēts. Pēc vētrainās viesu sagaidīšanas un saņemtajiem autogrāfiem skolēni noskatījās repera Prusaka un divu Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņu Ričarda Kerģa un Vadima Zeltiņa kendama spēles paraugdemonstrējumus, bet vēlāk arī paši iesaistījās saspēlē, ko vērtēja viesi.

Vēlas aptvert visu Latviju

Spēles aizsācējs un popularizētājs Latvijā INGUS RUTULIS pastāstīja, ka pēc savas iniciatīvas organizē kendamas saspēles vairākās Latvijas vietās: "Pēdējā laikā mūs bieži aicina uz skolām. Tuvojoties mācību gada noslēgumam, nolēmām noorganizēt tūri arī pa tām skolām, kas līdz šim mūs nav aicinājušas, lai aptvertu visu Latvijas teritoriju. Līdz vasaras beigām paviesosimies vēl 25 apdzīvotās vietās, jo gribam dot iespēju arī tiem jauniešiem reģionos, kuriem nav iespējas atbraukt pie mums uz saspēlēm Rīgā." Taujāts par kendamas pozitīvajām īpašībām, Ingus skaidro tās galveno priekšrocību: "Lai ar to nodarbotos, nav vajadzīga ne īpaša infrastruktūra, ne piemēroti laika apstākļi. Ja arī list lietus, to var spēlēt mājās. Tā sajūta, kad izdodas kāds triks, ir nepārspējama. Tā ir tāda pati, kā iemetot bumbu basketbola grozā vai gūstot vārtus futbolā, un sniedz gandarījumu, ka, smagi strādājot, tev kaut kas izdodas."

Balvu pamatskolā notiekošo filmēja ĪZAKS no Zviedrijas, kurš kopš oktobra arī pats mazliet spēlē kendamu. Viņš uzskata, ka tā kļuvusi tik populāra, jo izaicina jauniešus apgūt aizvien sarežģītākas kombinācijas. Turklāt kendamu spēlē arī jauniešu vidē populāri cilvēki, sniedzot pozitīvu piemēru un rosinot sasniegt tikpat labus rezultātus. "Kendama aizrauj, un katra no jauna apgūtā kombinācija sniedz gandarījumu un prieku. Turklāt spēles pamatkombinācijas apgūt nav grūti. Vairums cilvēku tās iemācās dienas vai divu laikā," uzskata Īzaks. Viņš apgalvo, ka ar tādu kendamas popularitāti, kāda ir Latvijā, viņš saskaras pirmo reizi, jo Zviedrijā nav daudz jauniešu, kuri to spēlē: "Latvija ir īpašs fenomens, jo citās valstīs ir tikai atsevišķas cilvēku grupas, kas aizraujas ar kendamu."

Tā ir modes lieta

Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi RIČARDS KERĢIS un VADIMS ZELTIŅŠ kopā ar Rīgas viesiem demonstrēja pamatskolas bērniem savas prasmes. Ričards pastāstīja, ka sācis spēlēt pirms gada un, trenējoties aptuveni stundu dienā, jau apguvis diezgan daudz sarežģītu kombināciju: "Ir aizraujoša sajūta, kad izdodas kāds jauns triks." Jaunietis ir pārliecināts, ka spēlēt kendamu ir labāk, nekā sēdēt pie datora vai telefonā. Ričards godīgi atzīst, ka viņam nav kāda īpaša elka, kam gribētu līdzināties: "Taisu trikus, kas man pašam patīk, un nav neviena spēlētāja, kurš spēlētu tieši tādā stilā. Turklāt neuzstādu sev kādu konkrētu mērķi, ko sasniegt, bet spēleju vienkārši sava prieka pēc."

Savukārt Vadims spēlēt sāka drauga Ričarda iespaidā. Lai gan abi ar to aizrāvās vienlaikus, Vadims atzīst Ričarda pārākumu šajā jomā. Viņš uzskata, ka ģimnāzijas audzēkņu vidū šī spēle nav tik populāra kā pamatskolā, iespējams, ģimnāzijas aizņemties un laika trūkuma dēļ.

Sporta skolotāja IVETA KACĒNA ir pārliecināta, ka kendama šobrīd ir tāda kā modes lieta. Turklāt tā ir diezgan aizraujoša, jo rosina apgūt aizvien jaunus trikus un sacensties savā starpā. "Pati arī esmu pamēģinājusi visprimitīvākos trikus, bet vajag ļoti daudz trenēties, lai varētu iemācīties kaut ko sarežģītāku," uzskata skolotāja. Viņa domā, ka šī spēle ir

Foto - I. Tušinska

Vada saspēli. Kāpēc kendama tieši Latvijā kļuvusi tik populāra, Ingus Rutulis skaidro tā: "Tāpēc, ka nekur pasaulē nav tāda Ingus. Pirms tam nodarbojos ar BMX, man bija daudz draugu, arī pazīstami mūziķi, kuri visi man tagad palīdz popularizēt šo spēli. Mēs to esam izdarījuši pareizi. Latvija šobrīd ir top valsts pasaulē, kur kendama ir attīstījusies tādos apmēros. Tagad arī mani kolēģi Amerikā cenšas attīstīt kendamu kā kultūru. Pat attīstītā valsts Dienvidkoreja ņem piemēru no mums."

diezgan lietderīga, jo attīsta koordināciju, roku veiclību un zināmā mērā pat prāta spējas. Tā noder arī no sporta nodarbībām atbrīvoto skolēnu laika pakavēšanai. "Jebkurā gadījumā tas ir labāk nekā sēdēt telefonā," pārliecināta pedagoge. Savukārt par to, ka kāds bērns pamatskolā būtu sevi traumējis, spēlējot kendamu, viņai informācijas nav.

Arī skolotāja GUNITA PUGEJA piekrīt, ka šī nodarbe patiesi ieguvusi milzīgu popularitāti skolēnu vidū un tā ir diezgan attīstoša. "Kendama trenē precizitāti. Šī spēle ir kaut kas nebijis, kaut kas, ar ko var fiziski darboties. Domāju, ka tā ir vērtīgāka nekā datorspeles," pārliecināta G.Pugeja.

Kendama – no zinātniska viedokļa

Par spēles popularitāti skolēnu vidū liecina kaut vai tas, ka 5.klases audzēknis RIHARDS SARKĪS to izvēlējies par sava zinātniski pētnieciskā darba tēmu: "Nodomāju, kāpēc nē, jo kendama šobrīd ir ļoti aktuāla." Savā darbā Rihards pētīja, kādas iemaņas kendama attīsta un kādēļ tik ļoti iepriecina bērnus: "Uzzināju daudz jaunas informācijas. Secināju, ka šī spēle dažiem pat palīdz pārvarēt depresiju un sagādā daudz prieka." Piektklasnieks gan neiesaka ākstities ar kendamu, jo tādējādi var viegli savainoties ar smago koka bumbu. Pats Rihards ar šo spēli aizraujas kopš pagājušā gada ziemas un uzskata, ka kendama uzlabo viņa koncentrēšanās spējas, reakciju un atmiņu, jo ir jāatceras dažādu triku izpildīšanas veids. Kopā ar klasesbiedriem Rihards pat organizēja 5.klašu kendamas turnīru, kurā uzvarēja laurus plūca Ilja Polis.

Lai vēlreiz satiktu savus elkus, Balvos ieradās arī Rugāju novada vidusskolas audzēknis, 13-gadīgais DĀVIS UČELNIEKS ar draugiem. Viņš neslēpa, ka kendama ir viņa iemīļotākā spēle nu jau trīs mēnešus. Katru dienu trenējoties, pusaudzis apguvis arī dažas nedaudz sarežģītākas kombinācijas. Savukārt I.Rutuļa cemošanos Balvos puisis nolēma apmeklēt cerībā kādā no konkursiem vinnēt vērtīgu balvu – jaunu kendamas komplektu vai T-kreklu.

Uzziņai:

Kendama (tulkojumā no japāņu valodas - zobens un bumba) ir tradicionāla japāņu rotaļlieta. Zobenu (*ken*) veido rokturis ar trim kausiņiem un pīķi, bet tam auklā piesieta koka bumba (*dama*). Rotaļlietas mērķis ir noķert koka bumbu kausiņā vai arī to uzdzurt uz pīķa. Kendamas forma un apdare atšķiras atkarībā no ražotāja un izcelsmes valsts. Atšķirībā no Japānas, rotaļlieta citās valstīs nav bijusi populāra, bet pēdējos gados šī 18.- 19.gadsimta rotaļlieta ir ieguvusi popularitāti.

Foto - I. Tušinska

Priecājas par guvumu. 11-gadīgais Daniils Aleksejevs, uzvarot saspēlē, ieguva vērtīgu balvu – jaunu kendamas komplektu. Puisis ļoti priecājas, ka pasākumā saņēmis ne tikai balvu, bet arī slavenā repera autogrāfu.

"Kendama – tas ir interesanti, tas nav garlaicīgi," apgalvo piektklasnieks, kurš aizraujas ne tikai ar koka bumbu spēles mētašanu, bet jau sesto gadu trenējas arī futbolā.

Foto - I. Tušinska

Spēlē arī meitenes. 10-gadīgā Lina Smaļenska (no labās) kendamu spēlē vien pāris mēnešus, bet prot jau vairākas sarežģītas kombinācijas: "Spēleju starpbrīžos, pēc stundām, mājās, visur." Viņa ir pārliecināta, ka apgūt sarežģītas spēles kombinācijas var gan meitenes, gan zēni. Turklāt Lina ir labi fiziski sagatavota, jo pēc stundām nodarbojas ar volejbolu un vieglatlētiķi, kā arī dejo studijā "Di-Dancers". Tam, ka kendama ir visforšākā spēle, piekrīt arī Līnas draudzene Marija Kapustina (no kreisās).

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Tikšanās ar novadniekiem

Dziesmās un dzejoļos - dzimtās puses mīlestība

24.aprīlī Bērzpils saietu namā notika muzikāli dzejiska pēcpusdiena. Pasākuma īpašie visi bija novadnieki – dzejniece LEONTĪNE APŠENIECE-AKULA un mūziķis GINTS LOČMELIS. Klātesošos iepriecināja sieviešu vokālais ansamblis “Naktsvijole”.

Pirms pasākuma atklāšanas varēja vērot video, kurā dziedātājs Henrihs Kalvītis un “Dobeles zemessargi” izpildīja dziesmu “Mātei Latvijai” ar Leontīnes Apšenieces-Akulas vārdiem un Artūra Reinika mūziku.

Arī dzeja bērniem un reliģiskā literatūra

Bērzpils pagasta kultūras dzīves vadītāja Anna Kriviša atgādināja, ka Leontīne dzimusi 1939.gada 15.janvārī Balvu rajona Bērzpils pagasta “Javeniekos” Broņislavas un Jāzepa Apšenieku ģimenē. “Vecāki izaudzināja trīs skaistas, gudras un čaklas meitas, pūrā liekot darba audzināšanu, cieņu pret valodu, darbu un citiem cilvēkiem. Leontīne raksta dzejoļus bērniem un pieaugušajiem, ir daudz publikāciju žurnālos, arī humoreskas. Viņas pūrā ir 275 dziesmas, kuras dzied latviešu mākslinieki, un viens no viņiem ir mūsu novadnieks Gints Ločmelis, kurš šodien iepriecinās ar savu muzikālo sniegumu,” pastāstīja Anna Kriviša. Viņa aicināja ansambļa “Naktsvijoles” dziedātājas izpildīt Sandras Mežores un Jāņa Strazda komponētās trīs bērnu dziesmas ar Leontīnes vārdiem. Balvu kultūrvēstures datu bāzē teikts, ka dzeju Leontīne Apšeniece-Akula sākusi rakstīt tikai no 1989.gada. Pirmais dzejoļu krājums bērniem “Bērniņas pļava” iznācis 1992.gadā. 1997.gadā ar Rēzeknes un Aglonas diacēzes biskapa Jāņa Buļa gādību izdota pirmā reliģisko dzejoļu grāmatīņa “Sargeņģelis”, bet 1989.gadā Rīgas Metropolijas kūrījā ar kardināla Jāņa Pujāta gādību iznāca otrais reliģiskās dzejas krājums bērniem “Bērņa lūgšana”. Latgales Kultūras centra izdevniecībā 1998.gadā nāca klajā dzejas grāmata bērniem “Sestdienas vakarā”. Bet tie ir tikai autores radošā darba cēliena pirmsākumi.

Jūtas pateicīga liktenim

Dzejniece atzina, ka ir pateicīga liktenim, ka piedzimis tieši Bērzpils pagastā, kas atrodas uz trīs galvenajiem pakalniem. “Pirmais ir Baltās baznīcas kalns, kur mēs visi esam kristīti un saņēmuši svētību turpmākajai dzīvei, tad Varenes kalns, kuram blakus atrodas Bērzpils vidusskola, kurā bērni saņem zināšanu un gara gaismu turpmākajai dzīvei,” teica Leontīne. Viņa par trešo - kapu - kalniņu runāja pašās beigās, uzslavējot Bērzpils pagasta vadību, kas rūpējas par piemiņas vietu godā turēšanu. “Jācer, ka arī mēs netiksim aizmirsti,” piebilda Leontīne. Pasākumā piedalījās Bērzu draudzes prāvests Oļegerts Misjūns, un arī viņam dzejniece bija uzrakstījusi un veltījusi dzejoli “Ticības sēkla” kā pateicību par bērniem kapusvētkos dāvātajām svētbildītēm, kuras mazie tik ļoti gaida un tur godā.

Interesanti fakti iz dzīves

Pirms dzejas lasīšanas pieaugušajiem daudz literāro darbu autore atklāja interesantu faktu par viņas ģimenes ilggadīgo sadarbību ar kādreizējo rajona laikrakstu “Balvu Taisnība”, tagad “Vaduguni”, kur skolas gados varēja lasīt viņas dzīvesbiedra Pētera Akula publikācijas par to tālo gadu aktuālajiem notikumiem pagastā un skolā. “Vidusskolas izlaidumā pārstāvis no avīzes pat uzdāvinājis autoram pildspalvu un grāmatu. Strādājot Rēzeknē par ārstu, viņš turpināja rakstīt un ir uzrakstījis divas grāmatas par Rēzeknes medicīnas vēsturi, kā arī daudzas publikācijas par medicīnas tēmām LKC gadskārtējos izdevumos “Tāvu zemis kalendārs”, atklāja Leontīne.

Sveic Gintu ar veltījuma dzejoli

Pasākuma nobeigumā autore nolasīja sev tuvākos dzejoļus un sveica komponistu un solistu grupas “Ginc un Es” vadītāju Gintu Ločmeli ar 26.aprīlī tuvojošos dzimšanas dienu, dāvinot viņam dzejoli “Komponistam” un viņa plašās ģimenes loka junioriem grāmatas. Viņa dāvināja grāmatas skolas un pagasta bibliotēkai un visiem, kuri kuplināja pasākumu ar savu uzstāšanos. Savukārt Gints Ločmelis sveica dzejnieci ar paša komponēto dziesmu ar dzejnieces vārdiem “Mōrys zeme” un Normunda

Zuša komponēto “Veltījums Mātei”. Kā skaista un skanīga nots noslēgumā bija sadziedāšanās ar skatītājiem un viņu jautājumi dzejniecei. Neizpalika ziedi, apsveikuma runas, bet, kā saka Leontīne, “sirdij tuvāk bija Antoņinas dāvātās narcises no manas dzimtās mājas dārza”.

Atstās bagātu pūru

Nu jau Leontīnes pūrā ir 27 grāmatas, 3 izrādes, bet tas nebūt nav viss. “Rakstu tikai no 48 gadiem. Kāpēc? Pirms tam, sen atpakaļ, uzrakstīju un aizsūtīju publicēšanai divus stāstus. Saņēmu atbildi, kurā bija labi vārdi rakstiem, bet sekoja piebilde, jūtams, ka nav dzīves pieredzes. Nu jau vairāk nekā 30 gadus rakstu un smejos, man jau ir pieredze,” smaidot stāsta Leontīne. Viņa piebilst, ka no viņas asprātīgajiem dzejoļiem sadarbībā ar Latvijā pazīstamiem cilvēkiem Latvijā rādīts koncertuzvedums “Puika un Niķis”. Tajā piedalījušies vairāk nekā 50 bērni no dažādām radošajām studijām - dziedātāji un dejojāji kopā ar populāriem mūziķiem Agnesi Rakovsku, Miku Dukuru un Edmundu Rasmani. Mūziku uzvedumam radījusi vokālās studijas “Tev un man” vadītāja Igeta Gaiķe, kura iedvesmojusies no Leontīnes Apšenieces dzejoļu grāmatas ar tādu pašu nosaukumu. Vēl viņa vēlējas pieminēt krāšņo grāmatu “Dziesmiņas par burtiem”, kuras atklāšana notika 2005.gada “Baltijas grāmatu svētkos”. Pēc šīs grāmatas bērnu ansambļa MOMO muzikālā vadītāja Dagnija Kravale ierosināja Rīgas Bērnu un Jaunatnes muzikālajam teātrim “RiBēja MuTe” veidot izrādi. “Vēl ir grāmata “Jautrā matemātika”, pēc kuras tekstiem Rīgas VEF kultūras pilī notikušas vairākas izrādes “Burvju skaitļi” ar Jāņa Strazda mūziku un vokālā bērnu ansambļa MOMO un solista Andra Ērgļa piedalīšanos. Stāstīt varētu daudz...,” atmiņās dalījās novadniece. Viņas dzeja pieaugušajiem publicēta visos gadskārtējos Rēzeknes dzejas almanahu izdevumos, izdoti vairāki mūzikas diski ar dziesmām no izrādēm, radītas vairāk nekā 40 humoreskas par aktuālām politiskām un sadzīves tēmām ar pseidonīmu Ziedīte Indeve. 2009.gads Rēzeknē bija pasludināts par Leontīnes Apšenieces bērnu dzejas gadu. Tie, kuri iepazīnuši novadnieces darbus, var droši apgalvot, ka viņa nākamajām paaudzēm atstās bagātu pūru.

Leontīne Apšeniece Bērzpils vidusskolai

*Kurš saskaitīs, cik pa šiem gadiem soļu
Pa baltiem lielceļiem ir mērots uz šo skolu!
Tā pati zāle, kur ir dejots, skumts un smiets,
Tās pašas klašu telpas, kurām cauri iets.
Un skatoties pa zāles logiem plašiem,
Bij' priekšā varens kalns ar torni galā.
Tai tornī drosmīgākie augšā kāpa,
Lai saskatītu, kas vid debess malā.
Cik sapņu mirušu, cik dzimuši no jauna,
Cik milēts šajās sienās un cik ciests,
Bet pāri visam zināšanu alkas,
Ar kurām skolas gadiem cauri iets.
Bij' skolotāji zinoši un gudri,
Kas prata nākotnei mums gaišu ceļu vērt,
Un tad, kad atzīmes bij' jāliek atestātā,
Tie centās godīgi mums zināšanas svērt.
Mēs mācījāmies zinības un dzīvi,
Mūs iemācīja vairāk mīlēt, retāk nīst.
Mēs šodien te-ko dzīve saudzējusi,
Bet daudzi sen jau Debess laukos klīst.
Ar katru satikšanos retākas kļūst rindas,
Vai pietiks jauno, kuriem vietā stāt,
Bet tie, kas klātu nāks, un tie, kas dzīvi paliks,
Būs nākamajā jubilejā klāt!*

Ceļš

*Es gāju ilgi, gāju pacietīgi,
Es gāju tā kā ceļinieki iet.
Bij ceļā akmeņi un krusas graudi,
Bij pļavas, kurās sudrabsmilgas zied.
Bet tagad domās, izstaigājot ceļus,
Tie akmeņainie tuvāki man šķiet,
Jo tad, kad rasa atveldzēja pēdas -
No laimes kausa dzēru es mazliet.*

Foto - Z. Logina

Dzejniece Leontīne Apšeniece-Akula Bērzpili. Viņa ne tikai iepazīstināja klātesošos ar savu literāro darbību, bet arī kavējās atmiņās par skolas gaitām Bērzpils vidusskolā un pauda prieku tikšanās ar saviem lasītājiem dzimtajā pusē.

*Tik izslāpušais saprot ūdens garšu,
Kad saule dedzina un sviedri līst,
Tik retais cilvēks novērtēt spēj laimi
Un neļauj izzust tai kā ziedi vist.
Un atkal ceļi ved uz kalnu saule,-
Virš mākoņiem, kur mūžam saule mirdz.
Un naktīs vientulībā skatot zvaigznes,
Tu sajūti, kā laimē nodreb sirds.*

Tas bija mūsu laiks

*Gan reizēm brīnumains, bet reizēm baigs.
Es parakstos zem katra nodzīvotā mirkļa,
Zem katras asaras un katra smaida,
Jo tas bij' mūsu laiks...
Bij' uzvaras kā krāšņas varavīksnes,
Bij' sakāves un zaudējumu posts,
Bij' azaidi ar tikko ceptu maizi
Un tika sakaltušā garoziņā kots.
Mēs pratām izdzīvot no mazumiņa,
Jo apkārt cilvēciņas bija daudz.
Lai bija bagātie, kas Volgās brauca,
Bet nebij' tādu, ko par miljonāriem sauc.
Es parakstos zem katra nodzīvotā mirkļa,
Zem katras asaras un katra smaida,
Jo tas bij' mūsu kara bērnu laiks.*

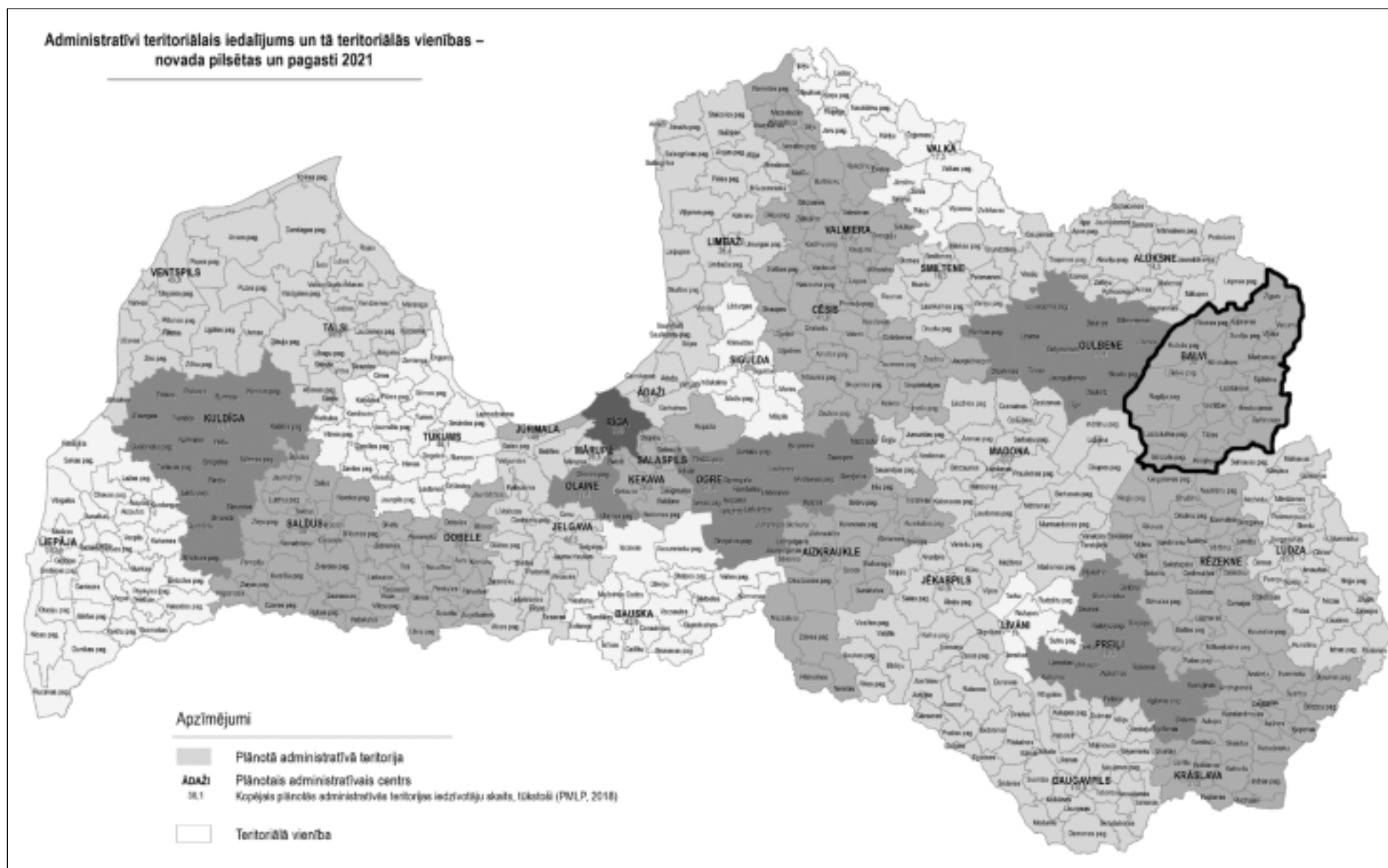
Dzīves grāmata

*Dievs Dzīves grāmatā mūs visus ierakstījis
Un zvaigžņu acīm klusi vēro mūs:
Vai sēkla kritusi ir labā augsnē,
Vai tikai vilšanās un sāpes būs.
Dievs aiņā mūs ar klusām koku šalkām,
No tīriem avotiem ļauj veldzi dzert,
No pašu izaudzētās rudzu maizes,
Lai dzīves grūtībās mēs varam spēkus smelt.
Dievs uzrunā ar skarbiem pērkondārdiem,
Par mūsu sliktiem darbiem, asiem vārdiem
Un pārbauda ar vētrām un ar krusu,
Lai pazemībā brīdi stāvētu mēs klusu.
Dievs, dzīvē vadi mūs pa gaišiem ceļiem,
Ļauj dzīvi nodzīvot bez izlikšanās, meliem.
Lai gaiša diena tā un Dvēselē ir miers,
Kad Dzīves grāmatu mums aizšķirsi, TU - DIEVS!*

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Viedokļi par reformu

Vai iesviež kaulu suņu barā?

Jaunā Latvijas karte. VARAM līdzšinējo 119 novadu vietā rosina izveidot 35 pašvaldības. Pirms Lieldienām Gulbenē notikušajā Novada dienā vairākums speciālistu neslēpa, ka apšaubā reformas ekonomisko pamatotību. Apes novada pārstāvis sprieda, ka valsts līdz šim nelietderīgi tērē gan valsts, gan pašvaldības speciālistu laiku: “2009.gadā slēdza arodskolu Apē. Pirms diviem gadiem pie mums ieradās kontrole, strikti jautājot, - kas skolā notiek? Absurds, jo skola sen ir slēgta. Tomēr, lai izņemtu ķeksīti, ir jāizstrādā tūkstošus vērts projekts, jāmaina lietošanas mērķis utt. Otrs piemērs – par medicīnas kabinetu skolā. Lai tas pastāvētu, nepieciešams mācību telpu grupu pārveidot par medicīnisko pakalpojumu telpu grupu. Atkal nepieciešami līdzekļi projektam, inventarizācijai utt.”

Pirms Lieldienām Gulbenē pulcējās pašvaldību vadītāji no visas Latvijas, lai Novada dienā spriestu par administratīvi teritoriālās reformas (ATR) kritērijiem un pašvaldības funkcijām. Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) priekšsēdis Gints Kaiminskis uzsvēra, ka nopietnā diskusija sākas tieši Novada dienā Gulbenē: “Atlikuši pieci mēneši jeb 100 darbdienas, lai pieņemtu lēmumu par tagadējo 119 pašvaldību nākotni. Daudz vai maz? Nezinu.”

LPS priekšsēdis citēja kāda speciālista teikto, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības (VARAM) ministrs iesviedis kaulu suņu barā: “Tagad skatīsies, kā to kaulu sadalīs un kas no tā iznāks, cik liela būs plosīšanās, cik paliks dzīvi, cik aizies bojā. Nē, mēs tā noteikti nedarīsim. Pirmkārt, mums jāprot atrast atbildes. Otrkārt, uzdot pareizus jautājumus. Un galvenais – saprast to, kā attīstīties valstij, kā šajā valstī dzīvos cilvēki katrā teritorijā. Visa pamats, uzskatu, ir lojāls cilvēks savai pašvaldībai, savai teritorijai, un, ja mēs to redzam, tad iedzīvotājs būs lojāls arī savai valstij.” Arī Gulbenes novada domes priekšsēdētājs Normunds Audzišs atzina, ka ir gan pozitīvs noskaņojums, gan iezogas skumjas: “Pārmaiņām jābūt ļoti apdomīgām, ļoti gudrām, ļoti pamatotām. LPS jābūt kā stipram mugurkaulam, kurš ir gatavs aizstāvēt katru novadu, būt kā gādīgam tētim un mammai, kas vienmēr nostājas bērna pusē un pēc tam skata jautājumu pēc būtības. Bilancei ir jāsakrīt abos virzienos. Ja tā sakrītīs un skaitlis būs vienāds, tad zināsim, ka ejam pareizajā Latvijas attīstības virzienā.” Savukārt Saeimas deputāts Andris Kazinovskis, spriežot par ATR, prognozēja, ka gaidāmas daudz un būtiskas korekcijas.

Zīmīgi, ka Novada dienā Gulbenē bija iespēja izteikties arī pētniekam Andrim Miglavam, kurš kopā ar mūsu novadnieku

Armandu Pužuli ilgus gadus skrupulozi strādājis, analizējis un pētījis tēmu “Teritorijas pārvaldība sarūkšanas apstākļos un administratīvi teritoriālās reformas Latvijā kārtējais posms.” A.Miglavš paskaidroja, ka pētnieku darbs nav nevienu pasūtīts un apmaksāts: “Latvija sarūk. Tā nav tikai iedzīvotāju skaita samazināšanās, jo ir blakus parādības – tai skaitā demogrāfiskā novecošanās, smadzeņu aizplūšana, tukši mājokļi, infrastruktūras nepilnīga izmantošana un virkne citu līdzīgu lietu. Labā ziņa ir tā, ka valdība un politiķi ir sapratuši, ka pārmaiņām jābūt. Pie optimistiska risinājuma ietaupījumi nākotnē varētu būt 30 miljoni eiro gadā, kas kopā ir 1,3% no pašvaldību konsolidētajiem budžetu izdevumiem. Vai tāpēc teritorijas kļūs ekonomiski neatkarīgas? Pieņemsim, ka visi ietaupītie budžeti varētu samazināt valsts dotācijas apjomu pašvaldības izlīdzināšanas fondā. Mūsu novērtējumā sanāca, ka astoņas pašvaldības varētu pievienoties drīzāk donoriem, nevis naudas saņēmējiem. Dominējošais vairums – 95% pašvaldību teritoriju – vienlaigā paliks atkarīgas no pārdales subsīdēšanas mehānisma. Šī ATR pati par sevi dzīvotspējīgas teritorijas noteikti neradīs. Mēģināsim optimizēt pārvaldības izdevumus? Jā, bet ieguvums nebūs liels. Maksimāli 2% no kopējā pašvaldību budžetu apjoma. Dzīvē praktiski sanāk tā, ka mēs taisām būvlaukumu nākamajām attīstības veicināšanas programmām, kas tikai pēc robežas pārdales varēs uz teritorijām atnākt. Mēs īstenībā nezinām, vai projektējāms atnāks, ko viņš tur gribēs uzbūvēt un vai tam vispār kādreiz būs nauda.”

VARAM ministrs Juris Pūce uzsvēra, ka mums ir ļoti lielas gaidas no ATR: “Ir iedomā, ka ar vietējo pašvaldību reformu vienlaikus jārisina visas Latvijas sabiedrības problēmas. Un, ja nerisina, tad jau reforma nav vajadzīga. Gribu nomierināt, valdība strādā ne tikai pie ATR. Maijā izglītības un zinātnes ministre nāks ar skolu tīkla optimizācijas plānu, ir arī sagata-

Novada dienā Gulbenē. Paneļdiskusijā pirmajai vārdu deva vismazākā Latvijas novada vadītājam – Baltinavas novada domes priekšsēdētājam Sarmītei Taborei.

vošanā sabiedriskā transporta pārvaldījumu optimizācijas plāni un piedāvājums saistībā ar vietējiem ceļiem. Šī gada laikā valdībai jāapstiprina pamatnostādnes nākotnes ieguldījumu virzienos. Domu modelis, kāds ir man un Latvijas valdībai, izveidot platformu, lai nākamās pārmaiņas varētu tikt pieņemtas. Jā, mēs gadu desmitiem runājam, ka mums ir problēmas, bet sociālās institūcijas tam nepieķēpjas. Lai šo lēmumu varētu pieņemt, ir nepieciešami spēlētāji, kas ir pārmaiņu līderi, nevis uztver šīs pārmaiņas kā apgrūtinājumu. Līderi, kas ved uz priekšu. Skaidrs, ka nākotne koncentrēsies pilsētās. Lai stiprinātu darba pieejamību, lai pašvaldības nodrošinātu tādu publisko pakalpojumu tīklu, kas piemērots jaunajai situācijai, mēs piedāvājam principu, ka pašvaldības ir ģeogrāfiski vienotas, ar attīstības centru, tām ir ilgtspējīgas teritorijas attīstības perspektīva un vismaz viena perspektīva vidusskola.”

Viedokļi par reformu

Ieskats paneļdiskusijā teiktajā

SARMĪTE TABORE, Baltinavas novada domes priekšsēdētāja: “Reforma jāvērtē no tāda viedokļa, lai ieguvēji ir iedzīvotāji, nevis politiskās partijas. Arī šobrīd VARAM ziņojums vairāk līdzinās lozungiem un saukļiem un izpaliē konkrētība. Pašvaldības ir ļoti dažādas. Mums ir ļoti spēcīgas zemnieku saimniecības, turklāt vairākas. Novadā ir apstrādāti 93,2% no lauksaimniecībā apstrādājamās zemes, kas ir visaugstākais rādītājs Latvijā.” Viņa apšaubīja, ka Baltinavas novadam būs ekonomisks efekts, ja to pievienos lielākam novadam. “Katra teritorija ir individuāla,” uzskata S.Tabore.

RAIVIS RAGAINIS, Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs: “Braucot uz šejieni, bija sajūta, ka beidzot noticis tas, ka ir atrasts vainīgais, kāpēc iedzīvotāju skaits samazinās, kāpēc ceļi nebūvējas, kāpēc ekonomika laukos neattīstās. Izrādās, pie visa vainīgās pašvaldības. Tagad visam pienāks gals un viss būs kārtībā. Visu cieņu ministrijai, kas cenšas kaut ko darīt, un acimredzot tas arī ir jādara. Jautājums tikai – kādā veidā? Mēs skaitām ietaupītus miljonus, kurus skaidri nevaram parādīt. Cipari nesakrīt, bet apakšā ir cilvēks.” Pārjautāts, vai patiesi domā, ka apakšā ir cilvēks, R.Ragainis atjokoja, ka jūt, ka tā arī drīz būšot: “Ministra kungs pateica vienu būtisku lietu, ka, saliekot budžetus kopā, naudas būs vairāk. Vienīgais, ko nepateica, kuram? Tā doma ir vienkārša, ja pie tā, kurš maksā izlīdzināšanas fondā, pievieno to, kurš nemaksā, vai varēs cerēt, ka dzīvosim labi? Matemātiski nesaprotu, kurā brīdī visi metīsies kopā un visu sakārtos. Protams, iegūs centri. Ko no tā gūs visi valsts iedzīvotāji? Mani interesē ne tikai pilsētas attīstība, bet arī lauku teritorijas.”

GINTS KAMINSKIS, LPS priekšsēdis: “Ne visos gadījumos varam pievienot mazākos pie lielākajiem. Tikko iedomājos, ka Jēkabpils pilsēta tiek pievienota novadam. Runājot par pārstāvniecībām, piemēram, ir plānots liels Liepājas novads. Matemātiski parēķinot par iespējamo pārstāvniecību, jāsecina, ka divi novadi paliks bez saviem deputātiem pēc pašvaldības vēlēšanām.”

ALEKSANDRS LIELMEŽS, Mālpils novada domes deputāts: “Kādi tik mēs neesam... Mazspējīgi, nevarīgi – apvainojumu buķete pilna. Taču vajagot reformu... 6 gadus esmu braucis uz Strasbūru, 20 gadus – uz Briseli, Eiropu izbraucis krustu-šķērsu. Atceros, ka, spriežot par vispasaules pašvaldību hartu pirms 20 gadiem, Eiropas Parlamentā kāpa mazi un lieli, sprieda un runāja. Bet harta joprojām nav pieņemta. Pasaule ir ļoti dažāda, iespējams, tāpēc nevar vienoties par kritērijiem, kā grēcīgo zemeslodi pārvaldīt. Palika atmiņā divas uzstāšanās. Ķīnas pārstāvis no tribīnes paziņoja, ka arī viņiem ir mazas pašvaldības – tikai 1,5 - 2 miljoni iedzīvotāji tur dzīvo. Savukārt Francijas pārstāvis brīdināja: “Rokas nost no mūsu komūnām, demokrātijas bandiniekiem.” Vidējā pašvaldībā viņiem ir 1800 cilvēki. Tas abām valstīm netraucē būt pasaules astotniekā. Savā prātā domāju, ka šie piemēri liecina, ka iedzīvotāju skaits nav izšķirošais valsts attīstībā. Paraugoties, kā ir citās ES valstīs, secināju, ka mūsu pašvaldības ir piektajā vietā pēc pārvaldāmās teritorijas un devītajā – pēc iedzīvotāju skaita. Kā var apsaukāties, ka esam maziņi un nevarīgi? Skatot jaunās reformas plānus, spriedu, - velns ar ārā, ja liberālā partija piedāvā vēl trakāku modeli nekā savulaik komunisti. 1989.gadā veiksmīgi tikām galā ar reformām, kad pieņēma likumu par pagastu un pilsētu pašvaldībām. Tolaik man gudri cilvēki teica: “Aleksandr, padzīvojiet kādu laiku brīvi. Nāks jaunā nomenklatūra, un vecā jums tik slikti neliksies.” Tā mēs čamdīdamies ejam, noniecinām cilvēkus. Padomju vara izdarīja nedaudz gudrāk, jo naudu dalīja rajoniem, turklāt lēmēji bija turpat uz vietas. Tolaik bija 12 000 deputātu, tagad piedāvā 680. Tā vairs nav demokrātija. Joki visapkārt, piemēram, Mārupi ar Babīti tagad vēlas salikt kopā. Kā viņi vēl vairāk attīstīsies? Interesanta aina ir par attīstības indeksu. Biju patīkami pārsteigts, ka Baltinavas novads pēc attīstības indeksa ir 1.vietā. Paldies baltinaviešiem! Alsungas novads 2018.gadā ir augstāk par Kuldīgas novadu. Jābūt godīgiem – nekārojiem pēc svešas mantas. Ja es tagad aicinātu salikt mantu kopā un apgalvotu, ka tagad ļoti labi dzīvosim, jūs, visticamāk, vilktu pirkstu gar deniņiem. Ja es apgalvotu, ka valsti vajag kaut kur pievienot, tad drošībnieki mani vilktu uz cietumu. Kā var atļauties pašvaldības sazimēt krustu šķērsu un nevēlēties pat iedzīvotāju viedokli noskaidrot?! Tagad ministrs izsakās nedaudz pieze-

mētāk: “Aptaujas taisiet, bet lai paliek mūsu ziņā, vai mēs tās ņemsim vērā.” Nevajag baidīties no cilvēkiem. Viņi ir pietiekami gudri, tiesa, tic tam, kurš melo pirmais. Nemānīsim cilvēkus, ļausim viņiem izteikties.”

Pētnieks ANDRIS MIGLAVS: “Sākšu ar sliktāko stāstu un man žēl, ka tas jāsaka, Pūces kungam klātesot. Jūs melojat. Jūs, valdība, un jūs kā ministrs melojat. Arī jūs, deputāti, melojat. Jūs melojat sabiedrībai saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu tajā stāstāmā apjomā, kā ar sabiedrību komunicējat. Mēs neesam pret pārmaiņām. Pozicionējot reformu publiskajā telpā, turklāt kā politisko uzstādījumu un kā vienīgo definēto reģionālās attīstības jautājumu, publiskajos un politiskajos dokumentos mēs varam atrast tikai un vienīgi administratīvi teritoriālo reformu. Kāpēc es saku, ka melojat? Saeimas lēmumā, kas pārtapa par lēmuma likumprojektu, par administratīvi teritoriālo reformu pateiktas divas lietas: ekonomiski augstspējīgas teritorijas un pakalpojumu pieejamība un kvalitāte. Ne par ko citu nav runāts. Jābūt ar sabiedrību godīgiem, jo tas izaicinājums, kas mums priekšā, ir dramatisks. Tie sadīšanas procesi, kas ir aizsākušies pirms 25 gadiem, kas ir ieguvuši kārtīgu vilkmi kopš 2002. un 2004.gada, patiesībā līdz galam apstājušies nav. Mēs mierinām sevi ar to, ka tie ir piebremzējušies. Pētījumos nav pierādīts, ka pašvaldības lielums nosaka ‘ir’ vai ‘nav’ attīstība. To parāda arī mūsu analīze – attīstības faktors ir Rīga, nevis izveidotā novada lielums. Piedodiet, godātā Gulbene un Kuldīga, kas ir salīdzinoši lielākie novadi, kuri izveidojās pēc iepriekšējās reformas. Arī šajos novados ir bijusi tikpat strauja iedzīvotāju depopulācija kā salīdzinoši mazajās pašvaldībās. Tas nozīmē, ka problēmas sakne patiesībā ir meklējama kaut kur dziļāk. Mums godīgi ir jāapzinās, ka visu teritoriju atgriezti sociāli ekonomiskajā dzīvīgumā, kā tas bija 90.gadu sākumā un beigās, mēs nekad vairs nevarēsīm. Tā ir objektīva realitāte, tāpēc nekavēsimies vēsturiskajās atmiņās, ka tolaik tā bija un atkal būs pēc 10-15 vai 20 gadiem. Tā vairs nekad nebūs. Jautājums ir par to, kā apsteigt šo teritoriju sadalīšanas procesu. Vai mēs ejam šo ceļu – vienkārši reorganizējam vietējās pašvaldības, un nav svarīgi 30, 60, 70 vai 90. Pēc 10 gadiem mēs atgriezīsimies pie šī paša jautājuma, kad būs jāveic nākamā apvienošana tāpēc, ka pašvaldības atkal neatbildīs tiem kritērijiem, kas izvirzīti šodien. Kas īstenībā visu šo procesu izraisīja? Viss sākās ar skolu tīklu. Izrādījās, ka nevaram optimizēt skolu tīklu, jo pašvaldības, paliekot bez skolas, vairs nav īsti pašvaldības. Izdarām vienkāršāk – šo skolu tīklu funkciju paceļam vienu līmeni augstāk. Es gaidīju, ka ATR pabeigšana nozīmēs izdarīt to, kam politiķiem pietrūka drosmes pirms 10 gadiem – izveidot otro līmeni, padiskutējot par funkcijām, kas paliek vietējās pašvaldībās un reģionālā līmenī. Viss deputātu korpuss, tostarp Rīgas pašvaldības, maksā 5,7 miljonus eiro. Tas ir it kā šausmīgs cipars. Ja paraugāties no otras puses, uz 600 deputātiem, izdalot šo summu, sanāk 8000 eiro uz vienu deputātu gadā. Šķiet, gandrīz nevienā pašvaldībā, kur deputāti ir tuvāk vēlētajiem, nav Rīgai raksturīgu skandālu. Tā ir ilustrācija tam, ja pašvaldību atdala no teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Ja mēs identificējam mērķi, izveidot saucamās pašvaldības par valsts pārvaldes struktūrvienībām, tad pieeja par 35 pašvaldībām ir saprotama un loģiska. Ir vienāda lieluma pārvaldes, departamenti un tamlīdzīgi. Arī tā var būt pieeja. Tad godīgi sev un visai sabiedrībai atzīstam, ka tas nav teritorijas ekonomiskās attīstības veicināšanas instruments. Tas ir valsts pārvaldes decentralizācijas instruments.”

JURIS PŪCE, VARAM ministrs: “Valdībā esmu 80 dienas. Ir bijušas vairākas diskusijas, kādas funkcijas no pašvaldībām varētu nodot plānošanas reģioniem. Atziņu, diskusijas bijušas smagas ar daudz runām un maz lēmumiem. Rezultāts - plānošanas reģioni ir tukši, ja to tā var formulēt. Varam šo spēli turpināt bezgalīgi spēlēt, bet varbūt kāpjam no šīs spēles ārā un mēģinām atrast kopējus risinājumus. Plānošanas reģionu perspektīva nav pretrunīga, ja vien neplānojam lielāko naudas daļu pārnest viņiem. Mani nosauca par meli. Es to uztveru kā poētisku apzīmējumu. Man pārmet, ka vajadzētu piedāvāt pilnu paketi, tad tā būtu godīga spēle. Publiskos formātos esmu izteicis dažādus piedāvājumus. Ir gaidas, ka mēs visu vienlaikus apstiprināsim un ieviešim. Latvijā pārmaiņas iespējams pieņemt tikai vienu pēc otras, nevis visas vienlaikus. Bet pārmaiņas būs.”

Ieskats ministra prezentācijā

Izaicinājumi, kas rada iespējas

Saeima 2019.gada 21.martā pieņēma lēmumu “Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu”, proti, turpināt 1998.gadā iesāktu administratīvi teritoriālo reformu un līdz 2021.gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām.

Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais Latvijas teritoriālā iedalījuma modelis - izveides kritēriji:

- 1) novada teritorija ir ģeogrāfiski vienota;
- 2) novada teritorijā ir reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centrs, izņemot Pierīgu;
- 3) Pierīga ir Rīgai pieguļošās novada teritorijas, un tajās ir ne mazāk par 15 000 pastāvīgo iedzīvotāju;
- 4) novada pašvaldība patstāvīgi nodrošina likumā noteikto autonomo funkciju izpildi, izņemot gadījumus, ja citos likumos noteikts savādāk;
- 5) novadā ir iespējama ilgtspējīga teritorijas ekonomiskā attīstība un spēja pašvaldībai piesaistīt nozīmīgas investīcijas;
- 6) novadā ir vismaz viena perspektīva vidusskola;
- 7) novadā ir iespējams izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu tīklu, sabiedriskā transporta un ceļu tīklu, kā arī komunālās saimniecības tīklu;
- 8) novada ceļu infrastruktūra ir piemērota nokļūšanai līdz novada administratīvajam centram.

Izvērtējot statistikas informāciju par 2018.gadu, neatbilstības konstatētas 59 administratīvās teritorijās: novada teritorijā ir ne mazāk par 4000 pastāvīgo iedzīvotāju – neatbilst 39 novadi; novada teritorijā ir ciems, kurā ir vairāk par 2000 pastāvīgo iedzīvotāju, vai pilsēta – neatbilst 54 novadi; novada teritorija ir ģeogrāfiski vienota – neatbilst 2 novadi; republikas pilsētā ir ne mazāk par 25 tūkstošiem pastāvīgo iedzīvotāju – neatbilst 2 republikas pilsētas.

Deputātu skaits

Izvērtējot apspriešanai piedāvāto 35 pašvaldību teritoriālā iedalījuma modeli, secināms, ka pašvaldību deputātu skaits valstī būtiski samazināsies, tomēr šādi varētu nodrošināt konkurētspēju ievēlējamo deputātu kopumam, tai skaitā radot iespējas nodalīt lēmējvaru no izpildvaras. Salīdzinoši bieži pašvaldības domes deputāti ieņem citus amatus attiecīgajā pašvaldībā vai tās padotībā esošajās iestādēs. Lēmējvaras un izpildvaras robežas tiek sapludinātas, turklāt no pārvaldības viedokļa veidojas sarežģītas situācijas, kad pašvaldības izpildvaras ietvaros jādod norādījumi par neapmierinošu darba izpildi vai tamlīdzīgi pašvaldības darbiniekam, kas vienlaikus ir pašvaldības deputāts. Līdz ar to veidojas konflikts ne tikai no tiesiskā, bet arī emocionālā viedokļa, kas mazina pašvaldības pārvaldības efektivitāti un rīcības spēju.

Lai nodrošinātu efektīvu pašvaldības lēmējvaras darbību, veicot teritoriālo reformu, nepieciešams būtu pārskatīt pašvaldībās ievēlējamo deputātu skaitu, izvirzot divus pamatkritērijus:

- atbilstoši iedzīvotāju skaita palielinājumam pašvaldībā nodrošināt samērīgāku deputātu pārstāvniecību;
- radīt iespēju veidot efektīvāku pašvaldību komiteju darbību noteiktu jautājumu risināšanā.

Pašreizējā pašvaldību sistēmā ir 1614 pašvaldību deputāti un piedāvātajā teritoriālā iedalījuma modeli deputātu skaits būtu par 57% jeb 928 deputātiem mazāks. Līdz ar to kopējais pašvaldību deputātu skaits valstī varētu būtu 686 deputāti.

Deputātu skaits novados

Pašreizējā situācija		Piedāvājums	
Iedzīvotāju skaits	Deputāti	Iedzīvotāju skaits	Deputāti
līdz 5 000	9	līdz 30 000	15
no 5 001 līdz 20 000	15	no 30 001 līdz 60 000	19
no 20 001 līdz 50 000	17	no 60 001 līdz 100 000	23
vairāk nekā 50 000	19	vairāk nekā 100 001	25

Jaundzimušie

Būs Anastasija. 3.aprīlī pulksten 14.47 piedzima meitenīte. Svārs – 2,790kg, garums 52cm. Meitenītes mammai Jekaterinai Kozlovai no Gulbenes šis ir trešais bērniņš. “Tagad mūsu ģimenē laimīgi ir visi, jo beidzot ar vīru Aigaru esam sagaidījuši meitiņu un mūsu 16 gadus vecajam Markusam un 10 gadus vecajam Ralfam. Ziņu par gaidāmo mazulīti uzzināju otrajā ultrasonogrāfijas pārbaudē, taču jau kopš pirmās grūtniecības dienas sirdī jutu, ka šoreiz tiešām būs meitiņa. To ļoti gribēju. Bet, ja kaut ko ļoti grib, sapņi noteikti piepildās,” ir pārliecināta jaunā māmiņa. Domājot par gaidāmās meitiņas vārdu, sākumā Jekaterina un Aigars izvēlējās divus vārda variantus – Darina un Anastasija. “Vienīgais vārds, kas patika Aigaram, bija Anastasija. Sākumā es domāju arī par Darinu, taču vēlāk sapratu, ka tomēr šis vārds nederēs,” atklāj nu jau trīs bērnu mamma. Viņa stāsta, ka tagad aprīlī, kas iepriekš skaitījās tukšais mēnesis, būs pat trīs jubilejas – dzimšanas diena Jekaterinas māsas vīram un jaundzimušās meitiņas dubultsvētki. “3.aprīlī meitiņai svinēsīm dzimšanas dienu, bet mēneša beigās - 21.aprīlī - Anastasijas svin vārduņsvētkus. Būs mums visiem, ko svinēt,” apliecina jaunā māmiņa. Raugoties uz jaundzimušo meitiņu, viņa secina, ka Anastasija ļoti līdzīga savam tētim. Acis, ausis, mute – viss kā viņam. “Vienīgi deguns varētu būt no manis. Parasti gan tautā saka, - ja meitas līdzinās tēviem, viņas dzīvē būs laimīgas. Jācer, ka tā tas arī būs,” teic Jekaterina.

Visi nobalsoja par Kristeru.

3.aprīlī pulksten 9.29 piedzima puika. Svārs – 3,465kg, garums 56cm. Puisēna mamma Ļenai Gurovičai no Alūksnes novada Mārkalnes pagasta šis ir otrais bērniņš – mazo brālīti mājās gaida lielā māsa Karmena, kurai ir 16 gadi. “Vecākā māsa ļoti gribēja brālīti, tāpat kā vīrs Intars. Savukārt pati cerēju uz meitiņu, jo viena mums jau ir. Grūtniecības vidū ultrasonogrāfijas pārbaudē uzzināju, ka puika arī būs,” stāsta Ļena. Pēc dēla nākšanas pasaulē vecāki viņam deva skaistu un skanīgu vārdu – Kristeru. “Šoreiz vārda došana bija vīra Intara pārzinā. Sākumā viņš piedāvāja divus vārda variantus – Kevins un Kristeru, no kuriem izvēlējamies otro, jo vārda dienu kalendārā Kevins nav ierakstīts. Līdz ar to visi nobalsoja par Kristeru,” teic jaunā māmiņa. Viņa stāsta, ka pirmais par dēla nākšanu pasaulē uzzināja vīrs. Ne tikai viņš gaidīja ziņu par Kristera dzimšanu, bet teju viss pagasts, kurā ģimene dzīvo. “Tad sāku saņemt apsveikuma izziņas ar laba vēlējumiem gan man, gan dēliņam. Tas tiešām bija patīkami. Vecākā meita pirms 16 gadiem nāca pasaulē Alūksnes slimnīcā, bet dēls – Balvos. Tagad pati pārliecinājos, ka te tiešām ir ļoti labi – gan personāls jauks, gan dakteri,” apliecina Ļena Guroviča.

Šoreiz izvēles iespējas dod vīram. 4.aprīlī pulksten 5.38 piedzima puika. Svārs – 3,800kg, garums 57cm. Puisēna mammai Inesei Kaņepei no Baltinavas novada šis ir trešais bērniņš. “Jaundzimušo brālīti mājās gaida vecākais brālis Emīls, kuram būs pieci gadi, un māsa Alise, kurai ir gads un desmit mēneši. Ar vīru Kasparu nekad neesam *iespringuši* uz bērnu dzimumu. Gaidot pirmo bērniņu, abiem bija vienalga – dēls vai meita, ar otro uzdevu sev jautājumu, - vai tiešām man būs meita? Bet trešajā grūtniecībā jau otrajā ultrasonogrāfijā uzzinājām, ka būsīm vecāki vēl vienam puikam. Emīls, protams, ļoti gaidīja brālīti, bet tagad, kad brālītis jau piedzimis, pieprasa vēl vienu māsiņu. Tad mājās būšot trīs puīši un trīs meitenes,” smaidot stāsta jaunā māmiņa. Tiklīdz bija zināms gaidāmā mazuļa dzimums, varēja ķerties pie atbildīgā vārda došanas uzdevuma. “Pirmajiem bērniem šo procesu uzņēmos es, tādēļ šoreiz devu iespēju vīram. Man patika vārds Alberts, taču vīrs bija kategoriski pret, tāpēc nedēļu pirms dēla nākšanas pasaulē mājās rīkojām lielo izlozi, šķirstījām kalendāru un mēģinājām nonākt pie kopsaucēja. Beigās palikām pie vīra izvēles, jo viņam nepatika neviens no maniem piedāvātajiem variantiem, un nosaucām dēlu par Hariju. Meitenēm izdomāt vārdu tomēr ir vieglāk,” secina nu jau trīs bērnu mamma. Viņa stāsta, ka pēc pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē noteiktā datuma dzemdības bija paredzētas 4.aprīlī. Tieši tajā datumā Harijs arī nāca pasaulē. Ko lai saka - precīzs puika!

Vēl dzimuši:

7.aprīlī pulksten 23.26 piedzima meitenīte. Svārs - 4,020kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Santa Prokopoviča dzīvo Gulbenes novada Daukstu pagastā.

9.aprīlī pulksten 15.14 piedzima meitenīte. Svārs - 3,450kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Aija Zariņa dzīvo Gulbenes novada Stradu pagastā.

9.aprīlī pulksten 18.09 piedzima meitenīte. Svārs - 3,640kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Evita Griestiņa dzīvo Balvos.

10.aprīlī pulksten 8.42 piedzima meitenīte. Svārs - 4,000kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Linda Lezdiņa dzīvo Viļakas novada Šķilbēnu pagastā.

10.aprīlī pulksten 15.34 piedzima meitenīte. Svārs - 4,075kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Marija Železnika dzīvo Viļakā.

15.aprīlī pulksten 21.58 piedzima puika. Svārs - 3,840kg, garums 56cm. Puisēna mamma Anda Korņejeva dzīvo Balvu novada Kubulu pagastā.

Martā

Reģistrēti mirušie**Medņevas pagastā**

Helēna Raginska (1936.g.)

Viļakas pilsētā

Aļā Brokāne (1955.g.)

Aleksandrs Jakuševs (1951.g.)

Helēna Dukovska (1926.g.)

Ņina Komova (1938.g.)

BALVU NOVADĀ**Balvu pagastā**

Guntars Keišs (1976.g.)

Anna Rubene (1944.g.)

Bērzkalnes pagastā

Kaspars Jeromāns (1989.g.)

Laimons Korlašs (1951.g.)

Ivans Trusovs (1947.g.)

Briežuciema pagastā

Līvija Bērziša (1954.g.)

Arnis Pundurs (1969.g.)

Kubulu pagastā

Ēriks Bēters (1972.g.)

Gaida Ķauķe (1945.g.)

Lazdulejas pagastā

Edgars Saidāns (1958.g.)

Tilžas pagastā

Aleksandrs Jurēvičs (1953.g.)

Viksnas pagastā

Marija Puka (1927.g.)

Balvu pilsētā

Eugenija Annuškāne (1933.g.)

Klaudija Bukovska (1930.g.)

Marija Fadejeva (1928.g.)

Aleksejs Golubevs (1943.g.)

Elizabeta Griestiņa (1928.g.)

Nikolajs Kaļiņins (1946.g.)

Imants Koļcovs (1949.g.)

Pāvels Korlašs (1942.g.)

Staņislavs Kurtišs (1929.g.)

Nikolajs Šnigirovs (1938.g.)

Anatolijs Šumskis (1947.g.)

Nadežda Trahņova (1926.g.)

Gaida Gožēvica (1925.g.)

Valentīna Nagle (1933.g.)

Rita Frišmane (1929.g.)

Viktors Čevskis (1952.g.)

* Sākums 1.lpp.

“Cilvēka bērns” Balvos

Runājot par turpmāko dzīvi pēc filmas, Boņuks neslēpa, ka tā bijusi raiba kā Žiks filmā: “Ar ko tik neesmu nodarbojies - tirdzniecību, mūziku, televīziju, fotografēšanu. 10.maijā būs valsts eksāmens, kad kļūšu par diplomētu cilvēku – elektrometinātāju. Pēdējos 15 gadus esmu militārajā dienestā - nesprāgušas municijas neitralizēšanas speciālists. Divas reizes esmu bijis Afganistānā.” A.Rudzinskis lēš, ka dienesta laikā neitralizējis ap 3000 kara laika lādiņus. Viņš zināja teikt, ka Latvijā katru gadu atrod 8000-9000 nesprāgušu sprāgstvielu. Paralēli dienestam Boņuks dzied vīru kori, aktīvi spēlē florbolu, audzina divus bērnus, piedalās citās aktivitātēs.

“Cilvēka bērns” ar balveniešiem dalījās iespaidos, kā noritējusi filmēšana, piemēram, kādas bijušas attiecības ar Žiku. “Mani dzīvnieki mīl, bet nez kāpēc Žiks bija lielākais ienaidnieks. Lai nofilmētu to, ko jūs redzat кадрā, biju regulāri noziests ar biezu tauku slāni. Es sunim biju barība. Kā tauku slānis beidzās, tā sākās rūkšana,” atklāja Boņuks. Viņš piekrit režisora Jāņa Streiča teiktajam, ka visgrūtāk strādāt ir ar dzīvniekiem un bērniem. Lūgts atklāt, kā viņu sauc ikdienā, Andrejs neslēpa, ka Rudzinskis ir tikai dokumentos un apbalvošanas ceremonijās: “Darbā esmu Boņs. Tam ir arī praktisks pielietojums, jo maijā darbā būsīm jau četri Andreji.”

Sirsnīga saruna. Tikšanās ar romāna un filmas “Cilvēka bērns” galveno varoni Boņuku jeb Andreju Rudzinski noritēja latgaliešu valodā. Latgalisko kolorītu pastiprināja arī tautas muzikanta Alfrēda Circeņa klātbūtne, kurš, kā nešaubās bibliotēkas direktore Ruta Cibule, ir labākais Ziemeļlatgalē.

Laiņi aicināti! Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule aicināja ikvienu apmeklēt bibliotēkas nakti, solot intriģējošus piedzīvojumus. Viņa nemānījās!

Tornis. Lielo kluču spēlē bezmaz vai kā grāmatā teikts: “...Juriks nav nekāds vīrietis – tam siekalas tek pār lūpu, kad viņš tur savā kaktā burbuļodams sarunājas ar saviem koka klucišiem...”

Cikcers. Miksto rotaļlietu izgatavošanas prasmes ierādīja skolotāja Skaidrīte Veina (foto). “...Boņs apglāsta Cikcera miksto, melno purnu, pakasa balto zīmi Cikcera pierē, izglāsta kaklu, apskatās, vai Cikcera vēderu nav dundūri sakoduši, tad ieķeras Cikcera krēpēs un uzvelkas viņam mugurā...”

Golda kaita “Gostūs pi Boņuka”. Savas zināšanas latgaliešu valodā labprāt izmēģināja arī pieaugušie...

Pirmais starts, pirmā uzvara. Trīsgadīgā Estere Šulta, rotaļājoties spēļu laukumā, ieraudzīja, ka skvērā notiek kaut kas interesants. “Pienācām un paudām nožēlu, ka startam esam par mazu. Bet nē, mums ļāva piedalīties. Trasi paveicām 8.31 minūtē,” lepojās māmiņa Dace.

Valoda, kas rada grūtības. Ričards Košļevs neslēpa, ka viņš nesaprot latgaliešu valodu. Tiesa, jauniētis cītīgi centās atrast atbildes, piemēram, kas ir *stūdiņš*?

Veido Žikus. Bērni no māla veidoja Boņuka draugu Žiku. Kas par to teikts grāmatā? “...Žiks cieši skatās Boņam acis un pakustina asti divreiz uz vienu un otru pusi. Boņs zina, ko tas nozīmē: Žiks saka – saprotu, kas par lietu. Tas nekas, ka Žiks runā ar asti. Draugs drauga valodu saprot – lai tur kā.”

Sarunas Gulbenē

Pašvaldību vadītāji tiekas ar Krievijas vēstnieku

Ingrīda Zinkovska

25. un 26. aprīlī Gulbenes novadu apmeklēja Krievijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Jevģenijs Lukjanovs. 26. aprīlī uz tikšanos ar vēstnieku bija aicināti arī apkārtnē pašvaldību vadītāji, tostarp Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs un Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs. Sarunās par sadarbību Latvijas - Krievijas pārrobežu programmas ietvaros puses pārrunāja gan iepriekš paveikto, gan izteica idejas turpmākai sadarbībai, tostarp viens no jautājumiem bija "Zaļais ceļš: Rīga - Viļaka - Pleskava".

Uz tikšanos ar Krievijas vēstnieku Latvijā un Vidzemes plānošanas reģiona vadību bija ieradies ļoti daudz pašvaldību pārstāvju, gan no Latvijas - Krievijas, gan Latvijas - Igaunijas pierobežas, gan Vidzemes vidienes. "Pārrunājām pašvaldību starpvalstu sadarbību, analizējot aizejošo periodu, jo jau sākas diskusijas par jaunu plānošanas periodu. Tikai šajā gadā sāks realizēties pārrobežu projekti, kas ir Latvijas - Krievijas pārrobežu programmā. Tie ievilkās sakarā ar ģeopolitisko situāciju. Šogad un nākamgad tie visi realizēsies, jo jau 2021. gadā startēs jauna pārrobežu sadarbības programma. Tādēļ pašvaldību vadītāji apsprieda arī to, kādas prioritātes izvirzāmas jaunajā sadarbības periodā," saka S. Maksimovs.

Viļakas pašvaldības vadītājs Latvijas puses kavēšanos pārrobežu programmas īstenošanā pamatoja arī ar to, ka Latvijā pēc Saeimas vēlēšanām ievilkās valdības veidošana, līdz ar to

kavējās starpvalstu komisiju atjaunināšana. Citas valstis to izdarīja jau ātrāk. Līdz ar to sarunas ir nedaudz ieilgušas, arī projektu realizācija, gan Viļakai, gan Balviem ir vairāki projekti, arī Eiroreģiona ietvaros. Šos projektus šogad sāks realizēt, bet pašvaldību vadītāji jau runā par kopīgām nākotnes idejām un projektiem.

Šajā plānošanas periodā lielāko atbalstu starpvalstu pārrobežu sadarbības programmā ieguva priekšlikums par Zaļo veloceļu no Rīgas caur Gulbeni, Balviem līdz Viļakai un Pleskavai, ko realizē Viļakas novada pašvaldība kopā ar sadarbības partneriem, - Latvijas Zaļo ceļu asociāciju, Balvu, Gulbenes, Madonas, Ropažu, Cēsaines, Ērgļu novada pašvaldībām un Pitalovas, Ostrovas un Pleskavas rajonu administrācijām. Zaļais ceļš būs marķēts un reģistrēts velomaršruta ceļš, kas tiks izveidots pa bijušo dzelzceļa uzbērumsu Rīga - Pitalova (izņemot posmu Ērgļi - Madona - Gulbene), tādējādi nodrošinot veloceļotāju pārvietošanos ārpus lielajiem autoceļiem drošā un zaļā vidē. Maršrutā plānots izvietot ceļa zīmes, izveidot informācijas stendus, kas informēs ceļotājus par ēdināšanas, nakšņošanas iespējām, par interesantiem dabas un kultūrvēstures objektiem, amatniekiem, aktīvo atpūtu.

S. Maksimovs turpina: "Viss saplānots! Sāksim darīt. Līgumus par darbu veikšanu noslēgsim jau tuvākajā laikā. Naudiņas nav lielas, par tām jāveic elementāras lietas - velomaršruta marķēšana, jāuzliek zīmes, informācijas stendi. Tomēr katrai pašvaldībai veicamie darbi atšķiras, - vieni vēlas pāremontēt dzelzceļa staciju, citi - kādu tiltu, kuram iet pāri velomaršrutam."

Lai realizētu šo un citas ieceres pārrobežu

Foto - Gatis Bogdanovs

Tikšanās laikā. Sergejs Maksimovs (no kreisās) ar Krievijas vēstnieku Latvijā Jevģeniju Lukjanovu tikās ne tikai kā Viļakas novada domes priekšsēdētājs, bet arī kā Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāja vietnieks.

sadarbības programmā, līdzekļus piešķir Eiropas Savienības fondi. Latvija piedalās ar 10-15% līdzfinansējumu, bet Krievijas Federācija līdzekļus piešķir no budžeta, tādēļ viņi rūpīgi skatās un vērtē katru ieceri pirms teikt tai 'jā'. "Pirms abas puses atbalstīja Zaļā ceļa ieceri, ar partneriem Krievijā tikāmies 10 - 11 reizes," piebilst pašvaldības vadītājs. Tikšanās laikā Gulbenē pašvaldību vadītāji pārrunāja, ka Zaļajam ceļam nepieciešams turpinājums, jo labumu no tā gūst arī tās pašvaldības, kas atrodas ne tikai teritorijā, ko šķērso velomaršruts, bet arī blakus.

Nākamajā Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā Latvijas - Krievijas sadarbībai pārrobežu programmā paredzēti aptuveni 70 miljoni eiro. Pašvaldībām, tostarp arī Viļakas, priekšdienām ir ieceres. Piemēram, kopīgas izstādes ar Krieviju veidošana. Jau padomju laikā veica izrakumus Daņilovkas senkapos,

Šķilbēnu pagastā Viļakas novadā, kur atrastās vēstures liecības atrodas Ermitāžā, Sanktpēterburgā. Viļakas novadam ir mājas darbs tikties ar Ermitāžas pārstāvjiem, lai uzzinātu, kas tur izrakts, kādi ir eksponāti un kādā stāvoklī - vai tie ir izstādāmi, vai nav. Kāds būtu šīs izstādes sižets? Veidojot izstādi ar Poliju, tāds bija.

Tikšanās laikā ar konsulu pašvaldību vadītāji pārrunāja arī ekonomiskos un uzņēmējdarbības jautājumus. Notika diskusijas par Eiroreģiona Pleskava-Livonija nozīmi šajā reģionā. Maija beigās tikšanās par šo jautājumu plānota Alūksnē. J. Lukjanovs neslēpa, ka Krievijas uzņēmējiem ir interese, lai Krievijā ienāk Latvijas gulbūves uzņēmumi, veidojot Krievijas - Latvijas kopuzņēmumus. Viņus tas interesē kaut vai tāpēc, ka pie mums gulbūves cena ir vidēji 7-10 tūkstoši eiro, bet Ļeņingradas apgabalā - 25-50 tūkstoši eiro.

Gobusalas siltumnīcās aug un zied

Puķu smaržām vasaras garša

Maruta Sprudzāne

Viņas siltumnīcās jau ir vasara. Pumpuro augi, raisās ziedi, izplatās smaržu aromāts, un ir tāds krāsu prieks, ka gribas uzskavēties iespējami ilgāk. Dārzkope BIRUTA CIRCENE atkal ir spējusi sarūpēt tūkstošiem augu, ar ko iepriecināt puķu miļus tuvākā un tālākā apkaimē.

Ceļš uz Gobusalu Kubulu pagastā pavisam putekļains, - aprīlis šogad pārsteidzis ar bezlietus laiku. Toties siltumnīcās viss notiek kā aizvien, lai arī pati saimniece saka, ka šogad viņai zied un aug par divām nedēļām vēlāk. Petūnijas, balzamīnes jau uzziēdējušas, lai arī ziedu vainags tikai veidojas un īstais košums nāks pēc laika. Šogad būs arī solēniju izvēle. Tās uzziēd vēlāk par kamolbegonijām, maksā dārgāk, taču ir ļoti skaistas puķes. Podiņos savus vainadziņus veido dekoratīvie kalecofāli, kas pēc tam jāpārziemina telpās. Labi saaugušas lielās leduspuķes, kas izteikti patīk balveniešiem. Kā aizvien, daļa puķu aizceļos uz Viļakas pilsētu un arī lauku pagastiem, pieteikumi jau saņemti.

Tā jau saka, ka mēs visu milam ar acīm. Ne velti viena otra puķu saimniece jau ir gatava vai tūlīt ņemt augus un vest uz savām mājām. Bet vēl jānogaida, sola salnas, vēl priekšā tikai maija sākums, tādēļ izlikt augus ārā nebūtu prātīgi darīts, un Biruta no šāda soļa cilvēkus attur.

Šogad ievērojamu klāstu starp audzējumiem ieņem tomāti. Tas tādēļ, ka palielinājies pieprasījums. Dažādu šķirņu tomāti ir dažādos augumos. Ir tādi, ko varēs izstādīt pēc kādas nedēļas, ir vēl arī pamazi, kuriem jāpaaugas, un tos siltumnīcās dārzu saimnieki stādīs tikai maija beigās, kad atbrīvosies vieta.

Talka pilnā sparā. Arī šopavasār pie Birutas Gobusalā ciemojas senie draugi kopš Bulduru tehnikuma laika. Kursabiedriem tā ir patīkama atslodze no citām ikdienas aktivitātēm. Kā teica Zoja, - tad var iebāzt rokas zemē un sajūties kā pirms daudziem gadiem, kad visi kopā mācījās dārzkopības nozares gudrības. Talcinieku uzdevums siltumnīcās ir sapodot tūkstošiem augu, ko viņi ņem ārā no kasetēm un liek lielākos podiņos. Talkas tradīcija patīkama arī tādēļ, ka pie reizes var nosvinēt kursabiedrenes dzimšanas dienu. Viņas visas ir pazīstamas jau vairāk nekā piecdesmit gadus.

Foto - A. Kirsanovs

Puķkope. Biruta atzīst, ka šis pavasaris netiek. Sākumā nebija saules, tad atkal tās par daudz, augi citīgi jālaista. Taču puķu audzēšana ir un paliek viņas lielā mīlestība un prasme. Kamēr varēs, tikmēr viņa to darīs. Šogad Birutas dzīvē jaunums tāds, ka viņai vairs nav gotiņas. Un trācis izcēlies ar stārķi ligzdas dēļ. Rudens vēja nolūza vecais koks, kur bija ligzda. Pavasari putns bija nesaprašanā, un trīs dienas mūrēja sev jaunu ligzdu uz skursteņa. Saimniece sacēla kājās vai visu pagastu, atbrauca vīri un uzstādīja veco elektrības stabu ar ligzdas pamatni. Tagad sētā ir mierīgs prāts un satikšana.

Tiesu lietas

Kunga prātā nolemj nozagt automašīnu

Stājušies spēkā spriedumi krimināllietās par zādzībām, automašīnas vadīšanu dzērumā un bez tiesībām un ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, kā rezultātā cietušajiem nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Aiztur autozagli

Pagājušā gada 20. decembrī pēc pulksten 16 ALEKSANDRS ŠILKINS kopā ar citu personu, būdami alkohola ietekmē, atnāca pie kādam cilvēkam piederošas automašīnas "Fiat Ducato" (auto vērtība – 1500 eiro). Kad A.Šilkins konstatēja, ka automašīna iedarbināta, tās salonā neviens nav un automašīna nav arī aizslēgta, vīrietis nolēma to nozagt. Realizēdams savu nodomu, A.Šilkins kopā ar citu personu iekāpa automašīnā, apsēdās pie tās stūres un aizbrauca no nozieguma vietas. Turklāt A.Šilkins neilgi pēc transportlīdzekļa zādzības (tajā pašā dienā ap pulksten 16.26) Balvos, pa Daugavpils, Ķiršu un Ziedu ielām, bez tiesībām (tās nav iegūtas) un 2,74 promiļu alkohola reibumā vadīja nupat nozagto automašīnu. Pavizināties ar jauniegūto automašīnu A.Šilkinam gan neizdevās ilgi, jo viņu aizturēja transportlīdzekļa īpašnieks brīdī, kad A.Šilkins nozagto spēkratu novietoja Ziedu ielā.

Tiesa A.Šilkinam galīgo sodu noteica pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, piespiedo sodu saskaņot ar Rēzeknes tiesas 2019. gada 8. februāra lēmumā noteikto sodu – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz trīs mēnešiem un piespiedu darbu uz 150 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem. Tiesa arī lēma ieskaitīt vīrieša izciestajā soda laikā pēc Rēzeknes tiesas 2019. gada 8. februāra lēmuma daļēji izciesto sodu – 17 piespiedu darba stundas. Tāpat tiesa uzlika par pienākumu A.Šilkinam desmit darba dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā (atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai).

Brauc skurbulī un bez tiesībām

Šī gada 9. martā pulksten 12.30 Viļakā, pa Pils ielu, virzienā uz Parka ielu, ANDREJS BUKATS 2,80 promiļu alkohola reibumā un bez tiesībām (tās nav iegūtas) vadīja automašīnu, līdz viņu aizturēja ceļu policijas darbinieki.

Tiesa nosprieda A.Bukatu sodīt ar piespiedu darbu uz 140 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem. Tāpat tiesa lēma no vīrieša valsts labā piedzīt procesuālos izdevumus 15,65 eiro apmērā par alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veikto pārbaudi, kā arī valsts labā piedzīt procesuālos izdevumus 237,08 eiro apmērā.

Gūst miesas bojājumus

2017. gada 24. jūnijā pulksten 21.10 Rugāju novadā, ceļa Balvi – Kapūne 11. kilometrā, VALDIS LURUPS 3,03 promiļu alkohola reibumā un bez tiesībām (tās nav iegūtas) vadīja viņam piederošo automašīnu. Turklāt vīrietis neizvēlējās ceļa apstākļiem atbilstošu kustības ātrumu, zaudēja kontroli pār automobiļa vadīšanu, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Rezultātā automobiļa pasažierim tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Tiesa V.Lurupam galīgo sodu noteica piespiedu darbu uz 340 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz sešiem gadiem un sešiem mēnešiem, un brīvības atņemšanu uz gadu un desmit mēnešiem (brīvības atņemšanas sodu V.Lurups ir izciests). Tāpat tiesa lēma uzdot Valsts probācijas dienesta Balvu nodaļai pārraudzīt V.Lurupu piespiedu darba veikšanas laikā; atcelt apsūdzētajam piemēroto drošības līdzekli "uzturēšanās noteiktā vietā"; atbrīvot no 80 eiro samaksas par aizstāvja palīdzību, apmaksu veicot no valsts līdzekļiem; piedzīt no V.Lurupa par labu valstij procesuālos izdevumus 22 eiro apmērā par alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veikto pārbaudi.

Pagājušā gada 14. augustā pulksten 11 Balvos, pa Brīvības ielu, virzienā no Steķentavas uz pilsētas centru, AIVARS LUKUMIETIS vadīja viņam piederošo automobili "Volkswagen Golf". Vīrietis Brīvības ielā pārkāpa Ceļu satiksmes likuma prasības, kas nosaka, ka ceļu satiksmes dalībniekam jārikojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, kā arī Ministru kabineta noteikumus noteiktās prasības. Proti, A.Lukumietis nebija pieteikusi uzmanīgs pret apkārtējo situāciju un tās izmaiņām,

nedarīja visu iespējamo, lai neapdraudētu citus ceļu satiksmes dalībniekus, īpaši mazāk aizsargātos (gājējus). Rezultātā vīrietis, tuvojoties neregulējamai gājēju pārejai, savlaikus nesamazināja braukšanas ātrumu vai pilnīgi neapturēja transportlīdzekli, lai dotu ceļu gājējam, kura, stumjot velosipēdu, šķērsoja brauktuvi pa gājēju pāreju, un ar automašīnu uz gājēju pārejas notrieca minēto gājēju. Tādējādi gājēja guva vidēja smaguma miesas bojājumus.

Tiesa nosprieda A.Lukumietim sodīt ar brīvības atņemšanu uz trīs mēnešiem un desmit dienām. Savukārt saskaņā ar Krimināllikumu piespiedo brīvības atņemšanas sodu neizpildīt, ja vīrietis sešu mēnešu pārbaudes laikā neizdaris jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus. Tāpat tiesa lēma nenoteikt cietušajai kaitējuma kompensāciju par morālo kaitējumu 1000 eiro, fiziskajām ciešanām (1000 eiro) un mantisko zaudējumu (4794,42 eiro), jo AAS "BALTA" cietušajai vēl nav izmaksājusi un noteikusi atlīdzību par nodarītajiem materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem. Cietušajai ir tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu civiltiesiskā kārtībā. Tiesa arī nosprieda atbrīvot A.Lukumietim no procesuālo izdevumu samaksas kriminālprocesā un segt šos izdevumus no valsts līdzekļiem. Savukārt Valsts probācijas dienesta Latgales reģiona teritoriālajai struktūrvienībai tiesa uzdeva veikt apsūdzētā uzraudzību noteiktajā pārbaudes laikā, kā arī noteikt A.Lukumietim ierasties probācijas dienesta struktūrvienībā desmit darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Zog grādīgo dziru un cigaretes

Šī gada 2. martā ap pulksten 17.30 VAIRIS GARBARŠ alkohola reibumā, degvīna zādzības nodomā, aizgāja uz SIA "Pietālava" piederošo veikalu Baltinavā. Veikala tirdzniecības zālē vīrietis palīdzēja pārdevējam no alkoholisko dzērienu plauktiem pasniegt viņam vienu degvīna pudeli 15,63 eiro vērtībā. Īstenojot savu nodomu, V.Garbars ar viņam pasniegto degvīna pudeli izgāja ārā no veikala, nesamaksājis par to.

Tiesa, noteikto sodu pilnīgi saskaņot ar to, kas V.Garbaram piespiedo ar 2019. gada 1. marta Rēzeknes tiesas spriedumu, galīgo sodu vīrietim noteica piespiedu darbu uz simts stundām, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, vienu mēnesi un 15 dienām. Tāpat tiesa lēma transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņā ieskaitīt izciesto soda laiku no 2019. gada 12. līdz 19. martam (astoņas dienas); transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņu skaitīt no 2019. gada 20. marta; uzdot Valsts probācijas dienesta Balvu nodaļai pārraudzīt V.Garbaru piespiedu darba veikšanas laikā.

Savukārt šī gada 18. februārī V.Garbars izdarīja vēl vienu alkohola zādzību no veikala. Minētajā dienā pulksten 19.27 vīrietis, būdams alkohola vielu ietekmē, ar nolūku izdarīt alkoholisko dzērienu zādzību, atnāca uz SIA "Rimi Latvia" piederošo veikal "Supernetto" Balvos. Vīrietis veikala tirdzniecības zālē piegāja pie plauktiem ar alkoholiskiem dzērieniem un no tiem paņēma litru tilpuma pudeli viskija "Jim Beam" (17,81 eiro vērtībā) un 0,5 litru tilpuma pudeli degvīna "Mirnaja na Moloke" (7,42 eiro vērtībā). V.Garbars pudeles noslēpa azotē zem savas virsjakas. Pēc tam vīrietis piegāja pie veikala kases un, nesamaksājot par viskija un degvīna pudelēm, izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Tiesa, daļēji pievienojot šajā spriedumā noteiktajam sodam daļu no izciestā papildsoda pēc 2017. gada 5. aprīļa Rēzeknes tiesas sprieduma, galīgo sodu V.Garbaram noteica piespiedu darbu uz 50 stundām, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, vienu mēnesi un 15 dienām. Tāpat tiesa lēma uzdot Valsts probācijas dienesta Balvu nodaļai pārraudzīt vīrieti piespiedu darba veikšanas laikā.

Pagājušā gada 17. novembrī ap pulksten 21.12 NIKOLAJS BISTROVS alkohola reibumā, atrodoties veikala "Maxima" tirdzniecības zālē Balvos, no plaukta ar alkoholiskajiem dzērieniem paņēma litru tilpuma viskija "Jim Beam" pudeli 18,80 eiro vērtībā, ielika to azotē un izgāja no veikala, nesamaksājot par preci.

Tiesa nosprieda N.Bistrovu sodīt ar piespiedu darbu uz 70 stundām, desmit darba dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā (atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai), kā arī pilnībā apmierināt cietušās SIA "MAXIMA Latvija" kaitējuma kompensācijas pieteikumu, no

apsūdzētā SIA labā piedzenot 18,80 eiro.

Šī gada 20. februārī ap pulksten 12.39 JEVGENIJS NIKANDROVS alkohola reibumā, ar nolūku izdarīt alkoholisko dzērienu zādzību, atnāca uz SIA "Rimi Latvia" piederošo veikal "Supernetto" Balvos. Vīrietis veikala tirdzniecības zālē piegāja pie plauktiem ar alkoholiskiem dzērieniem un no tiem paņēma 0,7 litru tilpuma pudeli viskija "Canadian Old Guardhouse" (12,49 eiro vērtībā), kuru noslēpa azotē zem savas virsjakas. Pēc tam garnadzis piegāja pie veikala kases un, nesamaksājot par viskija pudeli, izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Tajā pašā dienā pulksten 12.55 J.Nikandrovam atkal atnāca uz veikal "Supernetto" Balvos. Arī šoreiz vīrietis veikala tirdzniecības zālē piegāja pie plauktiem ar alkoholiskiem dzērieniem un no tiem paņēma 0,7 litru tilpuma pudeli viskija "Canadian Old Guardhouse" (12,49 eiro vērtībā), kuru noslēpa azotē zem savas virsjakas. Pēc tam zaglīgais veikala apmeklētājs piegāja pie veikala kases un, nesamaksājot par viskija pudeli, izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Tiesa J.Nikandrovam kā galīgo sodu noteica īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām. Tāpat tiesa lēma piedzīt no apsūdzētā SIA "RIMI Latvia" labā kaitējuma kompensāciju 24,98 eiro apmērā.

Pagājušā gada 24. oktobrī ap pulksten 14.31 DMITRIJS GOSTEVŠ, atrodoties SIA "Firma Madara 89" piederošā veikala "top!" telpās Balvos, no stenda ar cigaretēm paņēma četras paciņas cigarešu "LM" (kopējā vērtība 12,40 eiro). Vīrietis cigarešu paciņas ielika virsjakas kabatā un izgāja no veikala tirdzniecības zāles, nesamaksājot par tām.

Tiesa nosprieda D.Gostevu sodīt ar piespiedu darbu uz 50 stundām, uzlikt vīrietim pienākumu desmit darba dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā (atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai), kā arī pilnībā apmierināt cietušās SIA "Firma Madara 89" materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzīt no D.Gosteva SIA labā 12,40 eiro.

Informē CSDD**Darba laiki svētku brīvdienās**

Informācija par CSDD klientu apkalpošanas centru darba laikiem valsts svētku brīvdienās

30. aprīlis, otrdiena: darba diena par stundu īsāka.

Balvu nodaļa: 8.30 – 16.

1. maijs, trešdiena: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti.

3. maijs, piektdiena: darba diena par stundu īsāka.

Balvu nodaļa: 8.30 – 16.

4. maijs, sestdiena: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti.

5. maijs, svētdiena: strādā tehniskās apskates stacija Rīgā, Antenas ielā 2, saskaņā ar svētdienas grafiku. **Balvu nodaļa slēgta.**

6. maijs, pirmdiena: strādā CSDD klientu apkalpošanas centri, kuriem sestdiena ir darba diena (saskaņā ar sestdienas grafiku). **Balvu nodaļa slēgta.**

11. maijs, sestdiena: pirmssvētku diena, strādā CSDD klientu apkalpošanas centri, kuriem sestdiena ir darba diena. Darba diena par stundu īsāka. **Balvu nodaļa slēgta.**

12. maijs, svētdiena: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti.

Labas ziņas autovadītājiem

25. aprīlī Saeima galīgajā lasījumā apstiprināja grozījumus Ceļu satiksmes likumā. Bez citiem grozījumiem tie arī paredz, ka autovadītājiem vairs nebūs obligāti jāvadā līdz transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība un vadītāja apliecība. Tomēr, ja autovadītājs šos abus dokumentus nolems atstāt mājās, jāņem vērā svarīgs nosacījums. Proti, brauciena laikā tāpat jābūt līdz kādam personu apliecināšanai dokumentam. Jāņem arī vērā, ka šis jauninājums attiecas uz autovadītājiem, kuriem ir Latvijā izsniegta vadītāja apliecība un Latvijā reģistrēts transportlīdzeklis. Savukārt vadot transportlīdzekli ārzemēs, reģistrācijas un vadītāja apliecība, tāpat kā līdz šim, jāņem līdz. Jebkurā gadījumā šis izmaiņas faktiski atrisina jautājumu par reģistrācijas apliecības izmēru, kas neapmierināja daļu autovadītāju.

Apsveikumi

Nav nekā lielāka, nav nekā svētāka,
Kad kopā sanākušas debesis zied.
Un tur pa vidu jūsu mīlestība nāk.
Jūs baltu dvēseli zem kājām viņai pakļāji!

(O.Vācietis)

Mīļi sveicam **Inesi** un **Jāni Salmaņus**
sudrabkzās! Vēlam, lai jūsu ģimenes savienība ir
cēla kā sudrabs!

Vedēji Rita un Oļegs

Lai klusā mirdzumā austošā diena
Ar baltu svētību zied,
Ar maziem, gaišiem soliņiem
Ik dienu blakus Tev laimīte iet.

Mīļi sveicam **Lūciju Masu**

93.šūpuļa svētkos! Vēlam veselību, izturību un
Dieva svētību nākamajiem gadiem.

Meita, mazbērni ar ģimenēm Krišjānos un Vācijā

Veselību vēlam, veiksmi Tavās gaitās,
Gaišas atmiņas lai no šīs dienas tiek.
Un lai dzeguzīte simtos gadus skaita,
Zvana skanējumu Tavam mūžam liek.

Vismīļākie novēlējumi **Initai Sprukulei**

skaidrajā dzīves jubilejā!

Folkloras kopa "Atzele"

Izsole

Rugāju novada dome (turpmāk – Dome) izsludina atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli nekustamo īpašumu "Kurmenes iela 44", kadastra Nr. 3874 012 0606, kas sastāv no zemes vienības ar kopējo platību 0,1446 ha un divstāvu administratīvās ēkas ar kadastra apzīmējumu 3874 012 0606 001 ar kopējo platību 212,90 m², atrodas Rugāju novada, Rugāju pagasta Rugājos, Kurmenes ielā 44.

Izsoles sākotnējā cena ir EUR 6 873,64. Izsoles solis – EUR 100.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Rugāju novada pašvaldības mājaslapā www.rugaji.lv vai Domē, Kurmenes ielā 48, Rugājos, Rugāju pagastā, Rugāju novadā, katru darba dienu no plkst. 9.00 līdz 17.00 interesei var arī apskatīt izsolāmo objektu.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Domē ne vēlāk kā līdz 2019. gada 3. jūnijam plkst. 9.55.

Visiem pretendentiem, kuri vēlas iegādāties nekustamo īpašumu, līdz 2019. gada 3. jūnijam plkst. 9.55 jāiemaksā reģistrācijas maksa EUR 10 un drošības nauda 10% apmērā no izsoles sākumcenas EUR 687,36 Domes norēķinu kontā reģ. Nr. 90009116736, AS Citadele banka, kods: PARXLV22, konta Nr. LV73PARX0012628470001. Nosolītājam savā piedāvātā augstākā summa, atrēķinot iemaksāto nodrošinājuma naudu, par nekustamo īpašumu jāsamaksā ar atlikto maksājumu, sadalot to divās daļās, norēķinoties līdz 2019. gada 29. novembrim.

Izsole notiks Domes sēžu zālē, Kurmenes ielā 48, Rugājos, Rugāju pagastā, Rugāju novadā, 2019. gada 3. jūnijā plkst. 10.00.

Tālrunis informācijai: 64521348, L.Šustova.

Dažādi

06.05. jauna grupa
B kategorijai autoskolā
"Delta 9V".
Tāl. 29208179.

Uzņēmums BEZ MAKSAS izkopj no krūmiem un kokiem aizaugušas lauksaimniecības platības, tīrumus, meliorācijas grāvjus, mežmalas, kā arī dažādas citas teritorijas. Tāl. 26191989.

Rok diķus, grāvjus, akas, pamatus, līdzina krastus. Zāgē, izved cirmsas, apaugumus.
Tāl. 28608343.

Ierīko un pieslēdz ūdensvadus, kanalizāciju, elektrokabeļus.
Rok pamatus. Tāl. 28646598.

Zāgē malku. Tāl. 22044458.

Minivena *Mazda 5* pakalpojumi. Skaists, ietilpīgs, 7-vietīgs.
Tāl. 27849026.

Veic bruģēšanas darbus. Tāl. 27320755.

Piegādā smilti, granti, dažādu frakciju šķembas.
Tāl. 29208179.

Iepazīšanās

Vīrietis (62 g.) iepazīsies ar sievieti (56-62g.). Tāl. 28361253.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

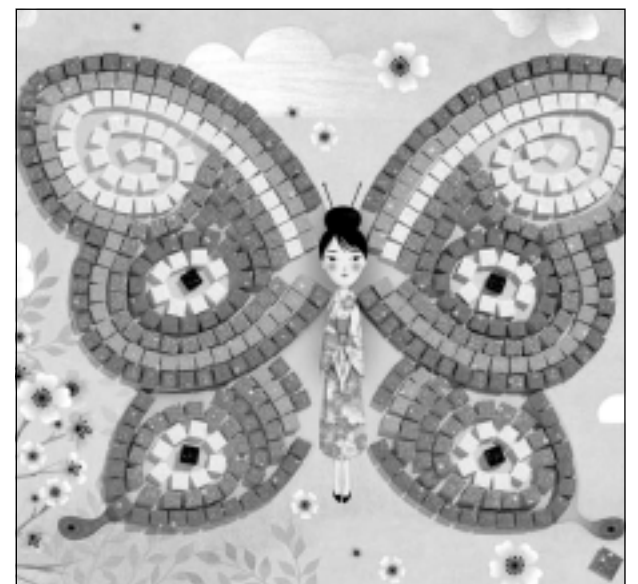
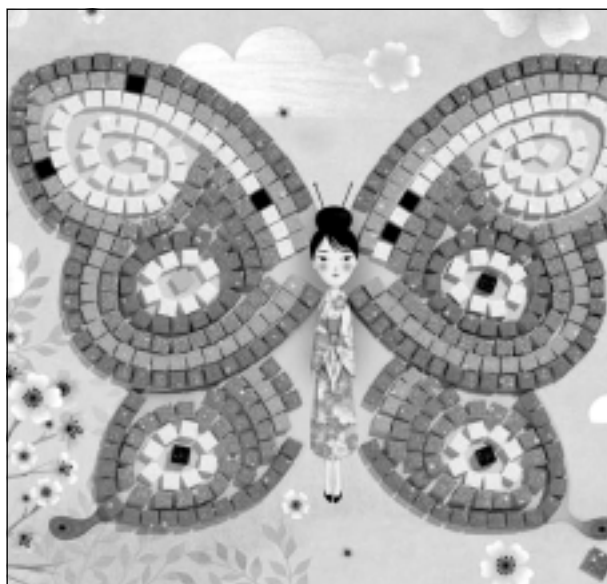
Priede uz kraujas. Iesūtīja Leontīne Dukajška no Balviem.

Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15.maijam.

4. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 20 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriņā acs" 3.kārtā veiksmē uzvarēja VIKTORAM STANKEVIČAM** no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko *galvas laušanas* miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15.maijam.

4. kārtā

9	2		8		7		
6		7	9			5	
3		5			6	8	9
5	7			6			4
			7	8			
	9			1		7	2
	4	9	5			7	3
		8			3	4	9
			1	4		8	5

Pareizas atbildes iesūtīja: M.Pretice, D.Svarinskis, M.Reibāne, V.Gavrjušenkova, I.Dzergača, J.Voicišs, S.Sirmā, V.Mancevičs, St.Lazdiņš, A.Circene, V.Šadurska, A.Ančs (Balvi), A.Mičule, J.Slišāne (Tilža), M.Bleive, B.Sopule (Viksnas pagasts), M.Dupuže (Viļaka), D.Zelča, J.Zālītis (Krišjāņu pagasts), I.Supe (Cērpene), Z.Ziemele (Naudaskalns), I.Homko (Medņeva), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), J.Vītols (Rugāji), S.Petrova (Rēzekne), S.Garbovska (Madonas novads), Z.Šulce (Liepājā).

3. kārtas uzvarētājs ir J.VITOLS no Rugājiem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Laika zīmes

Kāds laiks varētu būt maijā?

Maijs ir trešais kalendārā pavasara mēnesis, pirmo pērkona negaisu un ievieda laiks. Lapu mēnesī salapo koki un zied dārzi. Nedēļu pēc tam, kad bērziem saplaukušas lapas, var stādīt kartupeļus.

Ticējums par maiju vēsta: ja lapu mēnesis slapjš un lietains, tad sauss jūnijs un septembris. Ja maija sākums silts, tad mēneša beigās vēsas un otrādi. Vidēji reizi septiņos gados maijā atkārtojas *ievieda vēsums*, kad naktīs ir salnas, bet dienās īslaicīgi lietūs, krusa un nereti arī sniegs, ko mēdz dēvēt par *dzeguzes sniegu*. Otrs pavasara vēsuma vilnis maijā ir tad, kad ozoli plaukst. Savukārt miglas maijā paredz auglīgu vasaru, bet pērkons – bagātu. Bet, ja ziedu mēnesī birst krusa, tad vasara vēsa un lietaina.

Saulainais, sausais un siltais laiks, kāds šobrīd ir aprīļa nogalē, vēl nenozīmē, ka ir sākusies vasara. Atbilstoši ziemas galvenā mēneša janvāra un pavasara pirmā mēneša marta nozīmīgajām dienām, tad pavasara pēdējais mēnesis maijs solās būt tuvu ikgadējiem vidējiem rādījumiem temperatūru ziņā un ar nevienmērīgu nokrišņu sadalījumu. Dažviet nokrišņu būs vairāk

nekā parasti, bet citviet vēl izjutīs aprīļa sausuma sekas.

Maija sākums salīdzinoši vēss. Šopavasār var atkārtoties *ievieda vēsums*, kad dienā temperatūra ap +10, +15°C, bet naktīs salnas. Līdzīgi kā pirms 20 gadiem (1999.g.), laikā ap 4.maiju dažviet temperatūra naktīs var pazemināties līdz -6°C. Šajā laikā nokrišņi īslaicīgi, iespējama arī krusa un brāzmais vējš. Vēlāk, laikā ap 10.maiju, salīdzinoši silts un temperatūra var paaugstināties līdz +20 un vairāk grādiem. Iespējami pērkona negaisi.

Mēneša vidū, laikā ap Jeremiju (14.maijs), nokrišņi īslaicīgi, pārsvarā sauss. Temperatūra dienā paaugstināsies līdz +15, +17°C. Naktīs uz augsnes dažviet salnas. Lapu mēneša otrajā pusē kļūs vasarīgi silts. Laikā ap Mokeju (23.maijs) un Urbānu (25.maijs) temperatūra var paaugstināties līdz +25, +27°C. Nokrišņi īslaicīgi, bet pērkona negaisu laikā tie var būt lietusgāzu veidā un stipri. Mēneša beigās vairāk vējainu dienu un vēsāks. Skatoties tālāk, rādās, arī jūnijs būs lielākoties sauss un saulains.

VILIS BUKŠS

Interesanti

Smaidīgās atraitnišu sejiņas

Dārza pelēkumā pašas spilgtākās krāsas pirmās ienes smaidīgās atraitnišu sejiņas. Puķu kastēs un podos tās jūtas droši un nebistas ne sniega, ne sala.

Pavasara pelēkumā vislabāk pamanāma košā saules dzeltenā krāsa. Vēlāk varēs novērtēt arī pasteltoņus un to neskaitāmās krāsu nianšes. Vienkāršoti atraitnītes varētu iedalīt lielziedu un sīkziedu, parastās un nokarena auguma. Visas vienlīdz izturīgas. Protams, lielos ziedus var vairāk pabojāt lietūs un vējš. Atraitnītes var stādīt gan traukos, gan dobēs, taču lielāks efekts būs, ja augi būs pacelti augstāk: balkonkastēs, podos, uz terases, lieveniņa.

Atraitnītes ir gatavas ziedēt āra jau martā. Jo agrāk tiek pie ziedoša auga, jo labāk, jo pavasara un ziedēšanas laiks ir īss. Nereti cilvēki domā, ka puķītes, kas nākušas no siltumnīcas, jāpieradina pie āra dzīves, jāpiesedz, bet ar atraitnītēm tā nav. Siltumnīcā, kurā aug atraitnītes, ir tikai neliels siltāks nekā ārā. Šiem augiem patīk vēsums. Pat, ja krietnāka salna apkož pirmos ziedus, augam tas nekaitēs un tas ziedēs tālāk.

Atraitnītēm labi kompanjoni ir neaizmirstulītes un mārpuķītes. Tās ir labi saderīgas gan krāsu, gan augšanas prasību ziņā un arī nebistas sala.

Vai dobē augošās var pasteidzināt?

Atraitnītes, kas jau tagad ir pilnos ziedos, ir ziemojušas siltumnīcā. Dārznieki par tām rūpējušies visu ziemu. Taču pavisam drīz sāksies īsts atraitnišu bums, kad pārdos tās, kas izaudzētas no jaunstādiem šopavasār.

Atraitnītes, kas stādītas dārza dobēs jau rudenī, steidzināšanai nemaz tik abi nepadodas. Katram augam, lai būtu vēlamais rezultāts, savā attīstībā jāiziet zināms temperatūras cikls.

Kā pašam izaudzēt atraitnītes?

Ja vēlas audzēt stādīņus, sēklas sēj jūlijā, jo atraitnīte ir divgadīgs augs. Rudenī (augustā, septembrī) stādīņus izpiķē paliekošā vietā. Taču jāreķinās, ka daļa ziemu var nepārdzīvot (atkušņi, kailsali). Pavasarī augi modīsies kopā ar dabu, sākot ziedēt, kad iestāsies jauks laiks. Ja vēlas pasteidzināt ziedēšanu un būt lielākā drošībā par augiem, rudenī puķes stāda podiņos, kurus ierok neapkurināmā siltumnīcā. Līdz ziemei augi pagūs sasakņoties.

Ziemā uzmana, lai augsne podiņos būtu mitra, citādi augi var aiziet bojā. Tuvojoties bargam salam, atraitnītes piesedz ar agrotīklu. Daži dārznieki stādīņiem uzber sniegu. Agri pavasarī iepodotos augus var arī pasteidzināt.

Taču jāreķinās, ka tik skaistas atraitnītes, kā izaudzētas profesionālā siltumnīcā, kur tām sagādāti ideāli apstākļi, pašam izaudzēt neizdosies.

Ar ko barot atraitnītes?

Tradicionāls ir ieteikums barot puķes reizi nedēļā. Pēc jaunākajiem ieteikumiem vislabāk būtu, ja atraitnītes barību saņemtu vienmērīgi visu laiku. Tas nozīmē, ka barības līdzekli pievieno gandrīz katrā laistīšanas reizē, uz iepakojuma norādīto mēslojuma devu līdzvērtīgi sadalot. Mēslošanai derēs kompleksie šķīdie mēslošanas līdzekļi, kas paredzēti vasaras puķēm.

Kuru stādīņu pirkt?

Vispirms novērtē stādīņa lapojumu: tam jābūt kuplam, blīvam, tumši zaļam. Stāda lielums nav tik būtisks, jo augs ar laiku saaug. Jāpievērš uzmanība pumpuriem. Iegādājoties augu ar visvairāk atplaukušajiem ziediem, pa ceļam līdz mājām skaistums būs krietni *paburzījies*. Gudrāk ir pirkt augu, kuram atvēries tikai viens vai divi ziediņi, kas parāda krāsu un zieda lielumu, bet pārējie ziedi vēl pumpuros. Der apskatīt arī poda apakšu. Ja augs ir spēcīgs, no poda atverītēm lidīs ārā baltas saknītes.

Kā paildzināt puķes dzīvi?

Mājas apstākļos atraitnišu ziedēšanu var krietni paildzināt. To noteikti vērts darīt, ja augs stādīts puķu kastē, toveros. Atraitnītēm, tāpat kā daudzām citām vasaras puķēm, svarīgākais ir noknēbt noziedējušos ziedus un neļaut veidoties sēklām. Arī regulāra mēslošana paildzinās auga dzīvi. Jo vēsāks laiks, jo skaistāk un ilgāk ziedēs atraitnītes. Košo skaistumu karstajā laikā ieteicams pārvietot paēnā, kur tas atkal var dzīvot ilgi un laimīgi.

Darbi maijā

Klāt maijs – krāšņais rododendru un sipolpuķu – tulpju, narcišu, muskaru – ziedēšanas laiks, kas tā vien aicina dārzā. Arī akmensdārza augi rāda ko spēj. Kā spilgti ziedu spilventiņi staro dārza obrētas, aslapu flokši un Kaukāza arābes. Maijā visai raksturīgas ir nakts salnas.

Augļudārzā

☼Kailsakņu stādus var stādīt vēl mēneša sākumā. Konteineru stādus var stādīt no pavasara līdz vēlam rudenim. Nepieciešamības gadījumā pirms vai arī uzreiz pēc ziedēšanas veic augļu koku miglošanu. Potē ābeles un bumbieres. Pārbauda, vai tiem nav uzbrukuši kaitēkļi. Augļu koku vainagu veidošanu var veikt no agra pavasara līdz vēlam rudenim, tāpat arī tagad. Maijā zied lielākā daļa augļukoku un krūmu, tāpēc pret salnām sagatavo dūmu sveces jeb arī kādus dabiskos līdzekļus.

☼Ogu krūmus mēslo un pavairošana ar noliektniem pavairo vīnogas, dzērvenes un brūklenes. Mēslo zemes un pavasarī stādītām zemenēmizknieb ziednešus. Agrākai ražai zemeņu dobes aplāj ar agrotīklu.

☼Laista iestādītos augļu koku un krūmu stādus. Irdina zemi.

Sakņu dārzā

☼Maijā jāiesēj un jāiestāda lielākā daļa dārzena. Neapkurināmās siltumnīcās stāda gurķus, tomātus, papriku, arī kabačus. Laukā sēj dilles, salātus, spinātus, skābenes, burkānus, bietes, kāļus, rāceņus un redīsus, arī zirņus un pupas. Kļūstot siltākam, sēj siltumu mīlošās sviesta un dārza pupiņas. Stāda kartupeļus un sīpolus, kāpostus, ziedkāpostus un brokoļus. Var jau novākt redīsus, maurloku, salātu un skābeņu ražu.

☼Mēneša beigās var izstādīt kabaču, gurķu un ķirbju dēstus, piesedzot tos ar agrotīklu.

Košumdārzā

☼Līdz aktīvās augšanas sākumam var sadalīt rudens ziemasteres (Jaunanglijas, Jaunbeļģijas un spilvenveida), heiheras, helēnijas, rudbekijas, ehinācijas u.c., dalot šajā laikā, tās labāk iesakņojas un attīstās. Pēc 20.maija sāk izstādīt viengadīgo puķu dēstus, tos iepriekš norūdot – pakāpeniski pieradinot pie saules un āra gaisa. Vēlāk sēj ciniņas, begonijas, salvijas, samtenes un citas pret augstumu vārgākas puķes ar tādu aprēķinu, lai tās nesadīgtu pirms salnu izbeigšanās.

☼Mēneša sākumā veic zālāja aerāciju, otrajā pusē to sāk pļaut.

☼Balkonu īpašnieki kastēs nomaina zemi un mēneša otrajā pusē, vadoties pēc laika apstākļiem, sēj vai izstāda izvēlētos krāšņumaugus.

☼Ziemcietes jāravē, jāmēslo. Jāmēslo un jāaprušina arī sipolpuķes, tulpes, narcises, hiacintes, lilijas. Sāpnis par košiem puķu stādījumiem balkona kastēs vai dārzā kļūs par īstenību, ja veidosiet augu kompozīcijas no stādiem, kas jau gatavi ziedēšanai. Daži podi ar košām vasaras puķēm uz terases robežas veido krāsainu un harmonisku pāreju uz pārējiem stādījumiem dārzā. Jebkuras vasaras puķes prasa rūpīgu kopšanu, tikai tad tās ziedēs ilgi un bagātīgi.

☼Maijā stāda skuju kokaugus un rododendrus. Tas ir īstais laiks, lai ierīkotu arī jaunus stādījumus. Mēneša sākumā - pirms lapu plaukšanas - veido vasarā ziedošos lapu krūmus. Svarīgi neaizmirst par tikko iestādīto un jau augošu augu regulāru laistīšanu. Mitruma trūkums augu aktīvās augšanas laikā var novest pie stādu nokalšanas.

☼Veic dekoratīvo koku un krūmu mēslošanu ar kompleksiem minerālmēsliem.

☼Maijā izdara pirmo formējošo apgriešanu podos augošajiem augiem (pirms aktīvās augšanas sākšanās).

☼Maijā sāk ziedēt karaliskās magnolijas.

Pagalmā

☼Maijs ir īstais laiks arī jauna zāliena ierīkošanai un jau esošā sakopšanai un mēslošanai.

☼Siltie pavasara saules stari modina arī ūdens baseinu augus un zivis.

☼Pēc ziemas ūdenskrātuves krastos jāsakārto akmeņi un jāpārbauda, vai baseina plēve vai baseina forma nav bojāta. Ikviens bojājums ir jānovērš, lai izvairītos no ūdens noplūdes. Gar ūdenskrātuves malām augošos ūdensaugus apgriez. Augus, kas ziemojuši pagrabā, pārnes uz dīķi maija beigās, kad temperatūra ārā vairs nav zemāka par +10 °C.

Dārza darbu kalendārs maijā

P		6		Vr	13		J	20		St	27		Z
O	Dilstošs mēness no 27.04	7		D	14			21			28		
T	1	8			15		Sv	22		M	29		A
C	2	9		Vz	16			23			30		
P	3	10			17		Sk	24		Ū	31		Vr
S	4	11		L	18			25					
Sv	5	12			19		St	26		Z			

-Lapu dienas -Augļu dienas -Sakņu dienas -Ziedu dienas

Nelabvēlīga diena - nav ieteicami dārza darbi

Izmantotie materiāli: interneta portāli

Pērk

SIA "CĒSU GAĻAS KOMBINĀTS"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 ● 25573447 ● 29172343

Z.s "Strauciņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tāl. **29411033.**

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
**liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus.** Samaksa tūlītēja.
Svari. Tāl. **28761515.**

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk **mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tāl. **20207132.**

"Craftwood" PĒRK MEŽA
ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no
1000-10000 EUR/ha. Samaksa
darījuma dienā.
Tāl. 26360308.

Pērk mežu ar zemi un cirsmas.
Tāl. 27876697.

Pērk bites.
Tāl. 20600557.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus.
BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 62003939.

Pērk 8-viļņu šiferi, 105x120.
Tāl. 29185304.

Nopirks v/a piekabi.
Tāl. 26556678.

Pērk mežus, jaunaudzes.
Tāl. 26630249.

Pārdod

Z/S "Užgava" Balvos pārdod
kartupeļus. Tāl. 29432655.

Par simbolisku samaksu pārdod
2 kazas ar kazlēniem un mīrmiļģu,
produktīvu āzi. Iespējama piegāde.
Tāl. 25878744.

**Pārdod metāla jumtu un sienu
segumus. Ūdens notek sistēmas.**
Cena, sākot no 3,90 EUR/m².
Piegāde visā Latvijā!
Tāl. 26033033, 28620654.

Pārdod skaldītu malku.
Tāl. 26211223.

Pārdod skaldītu malku. Cena
23 EUR/berkubi. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubi. Ir sausā.
Tāl. 25543700.

Pārdod skaldītu malku.
Tāl. 26211223.

Pārdod kūsmēslus.
Tāl. 26431999.

Pārdod sēklas kartupeļus "Vineta".
Tāl. 26579753.

Pārdod kviešus, griķus.
Tāl. 28678390.

Pārdod 2-istabu dzīvokli
Balvos, Baznīcas 7.
Tāl. 28768255.

Piedāvā darbu

SIA "Energija A.J" meklē
PALĪGSTRĀDNIKUS. Samaksa -
15-25 EUR/dienā. Tāl. 28646598.

Līdzjūtības

*Es jau neaizeju,
Es vienmēr būšu puķēs, bērzos,
plaukstošos cerīnos,
Zvaigznēs un bērnos savos.
Kopā ar bērniem, mazbērniem
sērojam par
**DEVGASIJAS
ALEKSANDROVAS**
aiziešanu mūžībā.
Skolotāju mājas iedzīvotāji*

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama,
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.
(Latv.t.dz.)*

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
kolēģei **Lilitai Šaicānei ar ģimeni,**
pavadot māmiņu
DEVGASIJU ALEKSANDROVU
mūžības ceļā.
Viļakas Valsts ģimnāzijas saime

*Tu arvien būsi šai pusē,
Tai gaismā, ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek šis mantojums.
Skumju brīdī esam kopā ar
tuviniekiem, pavadot mūžības ceļā
DEVGASIJU ALEKSANDROVU.
Medņevas pagasta pārvalde*

*Es eieju tevī, zeme,
Ne jau ar lāpstu šķindām un smilšu
saujām trim,
Bet baltu bērzu rindām un druvu līdz
apvāršnim.
Sērojam par ilggadējās kolēģes
DEVGASIJAS ALEKSANDROVAS
aiziešanu mūžībā un izsakām
līdzjūtību **tuviniekiem.**
Balvu izglītības pārvalde, bijušie
pārvaldes vadītāji un bijušie izglītības
iestāžu vadītāji*

*Cik skaists ir pavasar's. Tas klāt
Plaukt krāšņumā un visus dārzus
skaistināt.
Bet melnā stunda nāk un nepazūd,
Jo arī nežēlīgs šis laiks var būt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Valijai
Aleksandrovai ar ģimeni,** pavadot
viramāti **DEVGASIJU** mūžības ceļā.
"Balvi-1" pasta nodaļa*

*Ilgu mūžu nodzivoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes mātē
Apsedz smilšu paladziņu.
Vissirsnīgāko līdzjūtību izsakām
**Lilitai Šaicānei un pārējiem
tuviniekiem,** pavadot **MĀTI,
VECMĀMIŅU, VECVECMĀMIŅU,
SIEVASMĀTI** mūžības ceļā.
Sofija un Oļegs Balvos*

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.
Izsakām līdzjūtību **Lilitai Šaicānei,**
no **MĀMIŅAS** atvadoties.
Viduču pamatskolas 8.klases
audzēkņi un vecāki*

*No tevis tik daudz bija ko gūt.
Tavas pēdas ir dzijas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
tuviniekiem sakarā ar ilggadējās
skolotājas **DEVGASIJAS
ALEKSANDROVAS** aiziešanu
aizsaulē.
Viļakas novada domes Izglītības,
kultūras un sporta pārvalde, MA
vadītāji*

*Aiz zemes malas noguls gurda
diena,
Būs vakars vēls un zvaigzņu pilna
nakts.
Bet mūsu vidū paliks tukša vieta,
Viens darba mūžs būs kapu smiltīm
segts. (J.Osmanis)
Klusa un patiesa līdzjūtība **visiem
tuviniekiem, DEVGASIJU
ALEKSANDROVU** pavadot
mūžības ceļā.
Viļakas novada dome*

*Kad vakaram tavam neaust vairs
rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
Dalām sāpju smagumu un izsakām
visdziļāko līdzjūtību **Jurim
Aleksandrovam ar ģimeni un
piederīgajiem, MĀMUĻU** mūžības
ceļā pavadot.
SIA "Žiguru mežrūpniecības
sabiedrības" kolektīvs*

*Tava mīļa māmuliņe,
Mūža miegu aizmigusi,
Apklusuši silti vārdi,
Neteiks labu padomiņu.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ivetai
Slišanai ar ģimeni, MĀMIŅU** un
VECMĀMIŅU mūžībā pavadot.
Kuduru un Širiņu ģimenes*

*Mani miļie, es pie jums vēl būšu
Sniega pārslā, čukstā, rasas lāsē,
Saulē, vējos, dziesmā, jūsu mūžos.
Dzīve beidzas, mīlestība - nē.
Mūsu patiesa līdzjūtība **Liānai
Kubakai un piederīgajiem,**
pavadot viramāti, māti, vecmāmiņu
TEKLU KUBAKU pēdējā gaitā.
Bērzpils pagasta folkloras kopa
"Saivenis" un dramatiskais kolektīvs*

*Kā dziju kamols mūžs ir saritināts,
Kur dzīpari visdažādākie mirdz.
Ja spētu kāds tos atkal atšķetināt,
Tad vidū būtu vecmāmuļas sirds.
(L.Vācziņš)
Sāpju brīdī, kad mūžības ceļā
devusies vecmāmiņa **TEKLA
KUBAKA,** mūsu patiesa līdzjūtība
Raivim un tuviniekiem.
ZS "Vecpils 1" kolektīvs*

*Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.
(J.Silazars)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
**Guntim Kubakam ar ģimeni,
māmiņu** mūžības ceļā pavadot.
J.Žeikara un Signijas ģimenes,
Lidija, Solvita, Māris*

*Te paliek pagalmi, manu soļu vits.
Un puķe, kam es sauli dāvājusi.
Šķiet, arī darbs ir beidzot padarīts,
Kur mīlot, sevi esmu izteikusi.
Klusa un patiesa līdzjūtība
**Veronikai Spridzānei un visiem
tuviniekiem,** pavadot mīlo māsu
TEKLU KUBAKU mūžības ceļā.
Dzintra*

*Mums paliek sirdī tavi saules vārdi,
māmiņ,
Un mīlestība, kura neaiziet.
Sāpju brīdī esam kopā ar **meitas
Anītas, dēla Gunta ģimenēm,** mīļo
māmiņu **TEKLU** mūžības ceļā
pavadot.
Vera, Stepans, Inītas un Antras
ģimenes*

*Tik tavus soļus glabās
Ik taka pagalmā.
Un mīļo vidū vienmēr
Vēl skanēs tava balss, māmuliņ.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Guntim Kubakam, mīļo māmiņu
TEKLU pavadot mūžības ceļā.
SIA "Lazdas koks" kolektīvs*

*Apsedz, Dieviņ, zvaigzņu segu,
Klāj mākoņu paladziņu.
Apklusuši mātes soļi,
Dzīves ceļu staigājot.
Šajā sāpju un atvadu brīdī esam
līdzās un izsakām patiesu līdzjūtību
**Liānai, Raivim un piederīgajiem,
TEKLU KUBAKU** pavadot mūžības
ceļā.
Bērzpils pasta kolektīvs*

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.
Izsaku patiesu līdzjūtību
**Marcijannai un Aldim
Odumiņam,** izvadot mūžības ceļā
VĪRU un TĒVU.
Pēteris*

*Ļauj pie tavām mīļām rokām
Vēl tik mirkli galvu glaust.
Cauri patsai sāpju miglai
Senos saules rītus jaust.
Kad pavasara vizbuļu taku
mūžībā aiziet mīļais **TĒTIS, VĪRS,**
esam bēdās kopā ar **Aldi un
Marcijannu.**
Začu ģimene*

*Skumji noliec galvas priedes klusās,
Nolīst ziedos rīta mirdzums silts.
Nošalc vēsma - mierīga lai dusa,
Lai tev viegla dzimtās zemes smilts.
Skumju brīdī izsakām visdziļāko
līdzjūtību **ģimenei, JURIM ODUMIŅU**
mūžības ceļā pavadot.
Krustmeita Evita ar ģimeni*

*Baltie bērzi, šalciet klusi,
Sveiciet tālos apvāršņus.
Tēva sirds ir apimusi,
Čaklās rokas mierā dus.
(J.Sirmbārdis)
Klusa un patiesa līdzjūtība **Aldim
Odumiņam ar ģimeni,** kad
mūžības ceļā jāpavada **TĒVS.**
Māra Voiciša ģimene*

*Klusa paliek māja, sēta,
Klusa tēva istabiņa;
Nav vairs tēva mīļo soļu,
Nav vairs tēva padomiņa.
(Latv.t.dz.)
Izsakām patiesu līdzjūtību **kolēģim
Aldim Odumiņam, TĒTI** mūžības
ceļā pavadot!
VUGD Balvu daļas 2.maiņas kolēģi*

*Ir apklusuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.
Visdziļākā līdzjūtība **Aldim
Odumiņam un piederīgajiem,
TĒTI, VĪRU** aizsaulē pavadot.
Velta, Vilmārs*

*Klusums...
Tevis vairs nav,
Tikai atmiņas, kas aizkustina
dvēseli,
Tikai vārdi, kas nepateikti skan.
(A.Gļauda)*

Visdziļākā līdzjūtība **Aldim
Odumiņam, TĒTI** mūžībā pavadot.
Aldis ar ģimeni, Maigonis ar ģimeni

*Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās.
Skumju un atvadu brīdī izsakām
patiesu līdzjūtību **sievai un dēlam,**
guldot vīru un tēvu **JURI ODUMIŅU**
zemes klēpī.
Pozinkovsku un Tiltiņu ģimenes,
Toņa*

*Par vienu cilvēku - tuvāko
Tev tagad mazāk būs.
Sirds zaudēto
Līdz mūža galam neatgūs.
(J.Osmanis)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Irēnai
Šumkinai un tuviniekiem,** mīļo
brāli **PĒTERI** mūžībā pavadot.
Kaimiņienes: Inta, Sarma, Maija,
Lidija, Dzidra*

*Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs...
(I.Lasmanis)
**Samantai ar ģimeni, TUVU
CILVĒKU** zaudējot.
Ilgoņa brāļi ar ģimenēm un
tante Marija*

Indekss
3004
aduguns
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BĀLVOS, LV-4501
NORĒKINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētne materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autoriem.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE **S.GUGĀNE** - T.64522126
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** - T.64507019
ŠOFERIS **A.KIRSANOVŠ** - T.27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961
e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
ŽURNĀLISTI
-
26555382
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēstis SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3085